

Київський національний університет імені Тараса Шевченка

Наукова бібліотека ім. М. Максимовича

Інформаційно-бібліографічний відділ

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ

на шпальтах періодичних видань та матеріалів конференцій

щоквартальний науково-аналітичний огляд

№ 7/9 (липень-вересень) 2021 р.

Київський університет на шпальтах періодичних видань та матеріалів конференцій : щоквартальний науково-аналітичний огляд / Київ. нац. ун-т імені Тараса Шевченка, НБ ім. М. Максимовича, Інформаційно-бібліографічний відділ ; [упоряд. Н. В. Кошлякова ; за заг. ред. І. І. Тіщенко ; наук. ред. д-р наук з соціальних комунікацій О. О. Сербін]. – [Київ : б. в.], 2021. – № 7/9 (липень-вересень). – 66 с.

Щоквартальний науково-аналітичний огляд статей з історії та сьогодення Київського національного університету імені Тараса Шевченка, упорядкований з поточних надходжень до бібліотеки (періодичні видання та матеріали конференцій). Огляд призначений для науковців, студентів, працівників системи освіти і бібліотекарів.

Зміст

Загальні питання університетського життя	7
<i>Співпраця Університету з іншими установами України</i>	10
<i>Міжнародне співробітництво</i>	10
<i>Рейтинги</i>	12
<i>Наукові заходи</i>	13
<i>Культурно-просвітницька робота</i>	14
<i>Вшанування пам'яті</i>	14
Факультети, інститути та підрозділи	15
Факультети	15
<i>Історичний факультет</i>	15
<i>Механіко-математичний факультет</i>	15
<i>Факультет комп'ютерних наук та кібернетики</i>	15
<i>Факультет соціології</i>	16
<i>Фізичний факультет</i>	17
<i>Філософський факультет</i>	17
Інститути	18
<i>Військовий інститут</i>	18
<i>Інститут права</i>	18
<i>Інститут філології</i>	19
<i>ННІ "Інститут геології"</i>	19
<i>ННЦ "Інститут біології та медицини"</i>	20
<i>Ботанічний сад імені академіка О. В. Фоміна</i>	21
Коледжі та ліцеї	21
<i>Український гуманітарний ліцей</i>	21
<i>Український фізико-математичний ліцей</i>	22
Підрозділи	22

<i>Науковий парк</i>	22
<i>Організація ветеранів Університету</i>	23
Історія Університету.....	24
Університет в іменах.....	26
<i>Антоненко В.</i>	28
<i>Аушев В.</i>	28
<i>Бевзенко В.</i>	29
<i>Бех П.</i>	29
<i>Білецький О.</i>	29
<i>Білодід І.</i>	29
<i>Богданов С.</i>	30
<i>Бойко А.</i>	30
<i>Бондаренко І.</i>	30
<i>Булавін Л.</i>	31
<i>Гермайзе О.</i>	31
<i>Гнатівський М.</i>	31
<i>Гончар Б.</i>	31
<i>Грушевський М.</i>	32
<i>Губерський Л.</i>	32
<i>Данильченко О.</i>	32
<i>Дарчук Н.</i>	33
<i>Діковська І.</i>	33
<i>Добров Г.</i>	33
<i>Довнар-Запольський М.</i>	33
<i>Драгоманов М.</i>	34
<i>Ернст Ф.</i>	35
<i>Єфремов С.</i>	35
<i>Залізняк Л.</i>	35

<i>Зеров М.</i>	35
<i>Іванішев М.</i>	36
<i>Козаченко Ю.</i>	36
<i>Колежук О.</i>	36
<i>Комаров І.</i>	37
<i>Корольов І.</i>	37
<i>Костомаров М.</i>	37
<i>Кримський А.</i>	39
<i>Лобода А.</i>	39
<i>Максимович М.</i>	39
<i>Масенко Л.</i>	39
<i>Мацько О.</i>	40
<i>Митропольський Ю.</i>	40
<i>Михайлюк П.</i>	40
<i>Міліневський Г.</i>	40
<i>Наєнко М.</i>	41
<i>Наливайко Д.</i>	42
<i>Огієнко І.</i>	42
<i>Оглоблин О.</i>	45
<i>Олійник Я.</i>	45
<i>Орлюк О.</i>	45
<i>Остроградський М.</i>	46
<i>Павлишин В.</i>	46
<i>Перепелиця Г.</i>	46
<i>Перетц В.</i>	47
<i>Плюйко В.</i>	47
<i>Ручка А.</i>	47
<i>Сагач Г.</i>	47

<i>Сергійчук В.</i>	47
<i>Соломаха П.</i>	48
<i>Ставровський О.</i>	49
<i>Телегін Д.</i>	49
<i>Терпиловський Р.</i>	49
<i>Туленков М.</i>	50
<i>Халимоненко Г.</i>	50
<i>Цицурін Ф.</i>	50
<i>Чепіга Я.</i>	50
<i>Шевчук В.</i>	51
<i>Шека В.</i>	51
<i>Шелухин С.</i>	52
<i>Шестопал М.</i>	52
<i>Яковенко Ю.</i>	52
<i>Яценко С.</i>	52
Список джерел, матеріали з яких уміщено в огляді	54
Іменний покажчик	61

Загальні питання університетського життя

1. **Акредитація** освітніх програм // Київський університет. – Київ, **2021**. – Верес. (№ 7) : Дайджест. – С. 1.

Цьогоріч Університет провів 90 акредитацій. Проведення тренінгів із заповнення дипломів нового зразка дозволило мінімізувати неточності та пришвидшити видачу документів.

2. **Бабак С.** Про конкурс на здобуття у 2022 році іменних стипендій Верховної Ради України для молодих учених – докторів наук / С. Бабак // Голос України. – Київ, **2021**. – 17 верес. (№ 177). – С. 4–5.

На конкурс подано роботи викладачів КНУ імені Тараса Шевченка – Л. М. Дешко, д-ра юрид. наук, професора та Н. Ю. Струтинської, д-ра хім. наук, ст. наук. співробітника.

3. **Бугров В.** "Наука в Університеті була, є і буде!" – ректор Володимир Бугров / В. Бугров // Київський університет. – Київ, **2021**. – (№ 6) : Науковий дайджест. – С. 1.

4. **Вчена** рада ухвалила // Київський університет. – Київ, **2021**. – Черв. (№ 6). – С. 5.

"7 червня 2021 року відбулося чергове засідання Вченої ради Київського національного університету імені Тараса Шевченка, яка розглянула питання позбавлення Олександра Лукашенка звання Почесного доктора Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Перед розглядом зазначеного питання Вчена рада внесла зміни до Положення про звання «Почесний доктор Київського національного університету імені Тараса Шевченка». Зокрема, додано пункт, яким прописано підстави для позбавлення звання «Почесний доктор Київського національного університету імені Тараса Шевченка», а це: публічні висловлювання на підтримку сепаратизму з метою відділення та приєднання території України до іншої держави; публічні висловлювання щодо порушення територіальної цілісності та недоторканості України тощо. Вчена рада 55 голосами підтримала таке рішення і позбавила Олександра Лукашенка звання «Почесний доктор Київського національного університету імені Тараса Шевченка». Таке рішення не є виявом неповаги до

білоруського народу, з яким нас продовжують єднати добросусідські відносини".

5. **Енергоефективне** оновлення // Освіта України. – Київ, **2021**. – 9 серп. (№ 30/31). – С. 5.

В Києві шість українських вишів, серед яких НТУ "Харківський політехнічний інститут", уклали контракти в межах реалізації проєкту "Вища освіта в Україні". Проєкт стосується комплексного енергоефективного оновлення будівель університетів.

6. **#КНУ** дайджест подій // Київський університет. – Київ, **2021**. – Черв. (№ 6). – С. 2.

15–18 червня – КНУ представив свої досягнення на XVII міжнародній спеціалізованій виставці "Зброя та безпека-2021".

7. **Лазер-Паньків О.** Проблематика дисертаційних досліджень з теорії та методики навчання у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка / О. Лазер-Паньків // *Ars Linguodidacticae*. – Київ, **2019**. – Вип. 4 (2–2019). – С. 70–76.

8. **Молочко М. А.** Картосеміотика навчальних підрозділів в атласі університету / М. А. Молочко // *Фізична географія та геоморфологія*. – Київ, **2020**. – Вип. 1/2 (99/100). – С. 5–12.

Представлена ізолінійна блок-діаграма забезпеченості університетської освіти науково-педагогічним персоналом КНУ імені Тараса Шевченка станом на 01.01.2018 р.

9. **Новий** комплекс у КНУ // Освіта України. – Київ, **2021**. – 12 лип. (№ 26/27). – С. 5.

Акт приймання-передачі цілісного майнового комплексу Національної академії державного управління при Президентові України до управління КНУ імені Тараса Шевченка підписано. Відтак 1 липня до складу новоствореного Навчально-наукового інституту публічного управління та державної служби КНУ перейшли 296 співробітників НАДУ.

10. **Освітній** процес – сучасними засобами // Київський університет. – Київ, **2021**. – Верес. (№ 7) : Дайджест. – С. 1.

Про мультимедійні технології в Університеті.

11. **Перерозподіл** видатків // Освіта України. – Київ, **2021**. – 13 верес. (№ 35). – С. 2.

"Уряд перерозподілив деякі видатки державного бюджету, передбачені МОН на 2021 рік, у зв'язку з приєднанням Національної академії державного управління при Президентові України до Київського національного університету імені Тараса Шевченка".

12. **Сакаль-Лісниченко Л.** Перший раунд масштабної вакцинації / Л. Сакаль-Лісниченко // Київський університет. – Київ, **2021**. – Черв. (№ 6). – С. 2.

"В Університеті імунізація розпочалася з квітня, саме тоді перші дози вакцини Covishield (AstraZeneca) отримали 159 осіб. З 5 по 16 червня 2021 року в КНУ тривав перший раунд вакцинації викладачів і співробітників проти COVID-19. Масштабне щеплення на базі Університетської клініки та центрів вакцинації Шеченківського району Києва проводили кілька мобільних бригад. Імунізація здійснювалася відповідно до третього етапу Дорожньої карти з проведення вакцинації проти COVID-19 в Україні препаратом Comirnaty/Pfizer-BioNTech".

13. **Смирнова К.** Навчання іноземців в університеті / К. Смирнова // Голос України. – Київ, **2021**. – 2 лип. (№ 122). – С. 8.

14. **Удосконалення** статуту // Освіта України. – Київ, **2021**. – 9 серп. (№ 30/31). – С. 5.

В КНУ імені Тараса Шевченка відбулися Загальні збори Спілки ректорів вищих навчальних закладів України. На порядок денний були винесені питання про внесення змін до Статуту Організації та вибори Президії у відповідності до нової редакції Статуту, поточні питання діяльності Організації.

15. **Черкасець О.** Почім дипломи? / О. Черкасець // Україна молода. – Київ, **2021**. – 9 лип. (№ 68). – С. 13.

Як змінилася вартість навчання за контрактом у вишах країни. Є дані про КНУ імені Тараса Шевченка.

16. **Шевченко В. Е.** Організація онлайн-навчання під час карантину через COVID-19 / В. Е. Шевченко // Технологія і техніка друкарства. – Київ, **2020**. – Вип. 1/2 (67/68). – С. 87–96.

Співпраця Університету з іншими установами України

17. **#КНУ** дайджест подій // Київський університет. – Київ, **2021.** – Черв. (№ 6). – С. 2.

9 червня – ректор В. Бугров та в. о. директора Державного бюро розслідувань О. Сухачов підписали Меморандум про співпрацю КНУ та ДБР. 8 червня – зустріч ректора КНУ Володимира Бугрова з ректором Академії зовнішньої розвідки України Олександром Кононенком.

18. **Коли** кожен може втілювати свої ідеї // Київський університет. – Київ, **2021.** – Черв. (№ 6). – С. 2.

"Про можливості й перспективи подальшого розвитку науки в Київському національному університеті імені Тараса Шевченка, про модернізацію процесу навчання завдяки якнайширшому залученню до співпраці з провідним українським ЗВО іноземних інституцій-партнерів йшлося під час візиту першого заступника Міністра освіти і науки України Миколи Кизима. Зустріч відбулася 18 червня 2021 року. Програма перебування представника Міносвіти в КНУ передбачала відвідування науково-дослідних лабораторій хімічного та фізичного факультетів, а також ознайомлення із проектами науковців Інституту високих технологій. Микола Кизим виявив зацікавленість концепцією міждисциплінарних досліджень в Університеті, наголосивши на перспективності й інноваційності такого методу роботи".

19. **Комунікації** в теорії і практиці // Київський університет. – Київ, **2021.** – (№ 6) : Науковий дайджест. – С. 6.

Тренінг "Ефективні державні комунікації. Безпека, довіра і сильна репутація" є одним із прикладів співпраці науковців і комунікаційників державних органів влади. Захід відбувався за ініціативи Інституту конструктивної журналістики та нових медіа та за підтримки ЦІД НАТО в Україні.

Міжнародне співробітництво

20. **Велика хартія університетів – done!** // Київський університет. – Київ, **2021**. – Черв. (№ 6). – С. 3.

"Представники Київського національного університету імені Тараса Шевченка офіційно підписали Велику хартію університетів-2020 (Magna Charta Universitatum 2020). Урочисту процедуру було проведено в залі для офіційних делегацій головного навчального корпусу КНУ. Від імені Університету підписанкою важливого документа виступила проректорка з науково-педагогічної роботи (міжнародне співробітництво) Ксенія Смирнова. Magna Charta Universitatum 2020 є оновленням до попереднього документа, укладеного з нагоди відзначення 900-тої річниці від заснування Болонського університету. Київський національний університет був підписантом попередньої версії міжуніверситетської хартії, а цьогогоріч підписанням Великої хартії університетів-2020 засвідчив відданість найкращим освітнім принципам і традиціям".

21. **#КНУ** дайджест подій // Київський університет. – Київ, **2021**. – Черв. (№ 6). – С. 2.

2 червня – робоча зустріч проректорки К. Смирнової з представниками посольства Іспанії в Україні з нагоди встановлення пам'ятника Мігелю де Сервантесу на території Ботанічного саду КНУ; 3 червня – зустріч ректора Володимира Бугрова з Послом Суверенного Мальтійського Ордену в Україні Антоніо Газзанті Пульєзе ді Котроне (у форматі онлайн-конференції). У зустрічі взяли участь проректорка К. Смирнова, директорка ННЦ "Інститут біології та медицини" Л. Остапченко; 9 червня – зустріч ректора КНУ В. Бугрова (у форматі онлайн-конференції) із адміністрацією Чаньчунського університету щодо обговорення основних питань міжнародного освітнього проекту "Матеріалознавство / Неметалічне матеріалознавство". У заході взяли участь проректори А. Гожик і К. Смирнова, начальник юридичного відділу І. Саленко, декан фізичного ф-ту М. Макарець; 14 червня – перша зустріч у межах проекту Erasmus+ Innovations for Big Data in a Real World (iBIGworld) у Головному корпусі КНУ.

22. **Терес Н.** З досвіду співпраці в галузі етнології та історико-культурного туризму між Софійським університетом "Св. Климент Охридський" та Київський національним університетом імені Тараса Шевченка / Н. Терес, М. Маркова // Треті киевознавчі читання: історія та етнокультура. – Київ, 2020. – С. 6–13.

23. **У спільному** міжнародному освітньому просторі // Київський університет. – Київ, 2021. – Верес. (№ 7) : Дайджест. – С. 2.

Угода про створення спільної освітньо-наукової програми підготовки докторів філософії КНУ та Університету Норд (Норвегія).

Рейтинги

24. **#КНУ** дайджест подій // Київський університет. – Київ, 2021. – Черв. (№ 6). – С. 2.

Київський національний університет імені Тараса Шевченка утримав свої позиції у світовому рейтингу університетів QS World University Rankings від британської консалтингової компанії Quacquarelli Symonds, оновлену версію якого оприлюднено 9 червня 2021 р. Цьогоріч Університет покращив свої позиції відразу на 34 пункти за оцінкою академічної репутації, яка визначається опитуванням 100 000 експертів зі всього світу.

25. **Найпопулярніший** ВНЗ – імені Тараса Шевченка // Урядовий кур'єр. – Київ, 2021. – 27 лип. (№ 143). – С. 2.

Найпопулярнішими університетами серед майбутніх бакалаврів, що вступають на основі повної загальної середньої освіти, залишилися: КНУ імені Тараса Шевченка, Львівський нац. ун-т імені Івана Франка та Нац. технічний ун-т "Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського". Серед майбутніх магістрів на основі ступеня бакалавра найпопулярніші ЗВО: КНУ імені Тараса Шевченка, Нац. ун-т "Львівська політехніка" та Нац. технічний ун-т "Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського."

26. **Наші** позиції [рейтинг українських університетів серед світових закладів] // Освіта України. – Київ, 2021. – 13 верес. (№ 35). – С. 4.

"...Київський національний університет імені Тараса Шевченка – 1201+місце". Times Higher Education World University Rankings 2022 містить більш ніж 1600 університетів з 99 країн і територій.

27. **Смілянська А.** Студентські лави поповнили майже 60 тисяч першокурсників / А. Смілянська // *Голос України*. – Київ, **2021**. – 12 серп. (№ 152). – С. 1, 16.

Переведення на вакантні місця держзамовлення триватиме до 19 серпня. У рейтингу закладів вищої освіти за кількістю зарахованих на бюджет перше місце посідає Нац. технічний ун-т України "Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського (3 911 осіб), друге – КНУ імені Тараса Шевченка – (3 066 осіб).

28. **Шкільна** першість. Комісія Асоціації правників України з питань удосконалення юридичної освіти склала перший рейтинг правничих шкіл // *Юридична практика*. – Київ, **2021**. – 7 верес. (№ 35/36) : *Захист бізнесу*. – С. 8–9.

В рейтингу правничих шкіл на другому місці КНУ імені Тараса Шевченка.

29. **Щорічний** рейтинг правничих шкіл від АПУ // *Юридична газета*. – Київ, **2021**. – 14 верес. (№ 17). – С. 22–25.

На 2-му місці серед ЗВО України – КНУ імені Тараса Шевченка.

Наукові заходи

30. **Тренінг** за підтримки НАТО // *Київський університет*. – Київ, **2021**. – Черв. (№ 6). – С. 5.

Представники Університету в когорті провідних комунікаційників України провели тренінг "Ефективні державні комунікації. Безпека, довіра і сильна репутація" для керівників комунікаційних відділів та пресслужб силових відомств. Захід відбувся 10–11 червня 2021 року за ініціативи Інституту конструктивної журналістики та нових медіа і підтримки представництва НАТО в Україні.

Культурно-просвітницька робота

31. **Мацибок-Стародуб Н.** Марафон відповідальності / Н. Мацибок-Стародуб // Київський університет. – Київ, 2021. – Черв. (№ 6). – С. 6; *Те саме* // Освіта. – Київ, 2021. – 2–9 черв. (№ 22/24). – С. 3.

"Студенти й працівники Київського національного університету імені Тараса Шевченка долучилися до щорічної ініціативи Фонду родини Богдана Гаврилишина – флешмобу «Марафон відповідальності». Важливий захід, присвячений формуванню відповідальної поведінки як навички, необхідної кожній сучасній людині, відбувся 8 червня 2021 року на базі СОТ «Мрія» (с. Плюти). У вітальному слові до учасників заходу проректорка Інна Степанець".

32. **Мацибок-Стародуб Н.** Ювілей документа / Н. Мацибок-Стародуб // Освіта. – Київ, 2021. – 23–30 черв. (№ 25/26). – С. 1.

Про історичну зумовленість, обґрунтованість і важливість ухвалення Конституції України, про засади й сучасні принципи її функціонування, а також про ситуацію з дотримання її ключових норм і положень йшлося під час урочистого зібрання з нагоди 25-річчя від ухвалення основного державного документа. Заходи з нагоди відзначення офіційного ювілею відбулися в залі засідань Вченої ради Університету 29 червня 2021 р.

Вшанування пам'яті

33. **У КНУ** вшанували пам'ять жертв війни // Київський університет. – Київ, 2021. – Черв. (№ 6). – С. 2.

"22 червня ректор Університету Володимир Бугров, проректори, члени ветеранської організації, студенти, декани та їхні заступники, представники профкому, інших підрозділів із букетами квітів прийшли до Пам'ятного знаку викладачам і студентам університету, які загинули в роки Другої світової. Також відбулося покладання квітів і до скульптури-символу "Навала". Цього ж дня представники студентсько-педагогічного колективу КНУ імені Тараса Шевченка відвідали з нагоди скорботної дати й постамент юнака-воїна – колишнє місце дислокації батальйону, сформованого з викладачів, студентів і

працівників Університету, які в липні 1941-го долучилися до героїчної оборони України проти загарбників".

Факультети, інститути та підрозділи

Факультети

Історичний факультет

34. **Машевський О.** "«Sharing America's» Story with Ukraine: the Voice of America's Ukrainian Service, 1949–2019" // Американська історія та політика. – Київ, **2020**. – № 9. – С. 154–162.

У даній публікації здійснено огляд американсько-українського електронного збірника наукових статей та матеріалів "«Sharing America's» Story with Ukraine: The Voice of America's Ukrainian Service, 1949–2019", презентованого в Україні та США у лютому 2020 року на базі кафедри нової та новітньої історії зарубіжних країн КНУ імені Тараса Шевченка.

35. **Сергійчук В.** Вивчаємо українську діаспору / В. Сергійчук // Голос України. – Київ, **2021**. – 22 лип. (№ 136). – С. 16.

З метою глибшого вивчення української діаспори в КНУ імені Тараса Шевченка вже кілька років діє освітня програма "Світове українство в цивілізаційному просторі".

Механіко-математичний факультет

36. **#КНУ** дайджест подій // Київський університет. – Київ, **2021**. – Черв. (№ 6). – С. 2.

1–4 червня – Міжнародна наукова конференція "Сучасна стохастика: теорія та застосування. V", організована кафедрою теорії ймовірностей, статистики та актуарної математики механіко-математичного ф-ту КНУ.

Факультет комп'ютерних наук та кібернетики

37. **Omelchuk L. L.** Automated analysis of the educational-professional program "Informatics", implemented at the faculty of computer science and

cybernetics, with the programs of other institutions of higher education in the specialty 122 "Computer Science" / L. L. Omelchuk, N. G. Rusina // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Фізико-математичні науки. – Київ, 2020. – Вип. № 4. – С. 49–62.

Наведено порівняльний аналіз освітньо-професійної програми "Інформатика" першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 12 "Інформаційні технології", спеціальності 122 "Комп'ютерні науки", що реалізується на ф-ті комп'ютерних наук та кібернетики КНУ імені Тараса Шевченка.

Факультет соціології

38. **Голіков О. С.** Якубинська наукова сесія – 2021: традиція у випробуваннях тривалості та/або тривалість, випробувана традицією / О. С. Голіков, Л. Г. Сокурянська, Ю. Г. Сорока // Український соціум. – Київ, 2021. – № 2 (77). – С. 233–239.

"Традиційно насиченими емпіричними даними та різноманітними прийомами їх аналізу була доповідь А. П. Горбачика – кандидата фізико-математичних наук, доцента, професора кафедри методології та методів соціологічного дослідження факультету соціології Київського національного університету імені Тараса Шевченка, яку присвячено аналізу феномену мотивації молоді до здобуття вищої освіти. А. П. Горбачик продемонстрував можливості дослідження мотивації сучасних студентів до навчання, а також представив деякі концептуальні та методологічні процедури такого дослідження. <...> На процесах інтернаціоналізації вищої освіти, які сприяють удосконаленню викладання та навчання і роблять змістовний внесок у розвиток суспільства, зосередила свою увагу доцент С. С. Бабенко. У своєму виступі вона довела, що паритетною формою інтернаціоналізації є освітні програми з подвійним дипломом (зокрема, йшлося про єдину в Україні освітню програму «Гендерні студії», яка розроблена в Київському національному університеті імені Тараса Шевченка). <...> Окремим аспектам функціонування онлайн-навчання, академічної культури присвячено представлені на конференції концептуальні заявки доцента А. О. Петренко-Лисак". – С. 234–236.

39. **Ми допоможемо** вам жити без проблем // Київський університет. – Київ, **2021**. – (№ 6) : Науковий дайджест. – С. 5.

На ф-ті соціології від початку відкриття магістерської освітньої програми "Соціальні технології" п'ятий рік поспіль проходить практика з соціальних досліджень. Особливістю є те, що студенти отримують реальне практичне завдання – проблему, яку потрібно вирішити, але перед тим дослідити ситуацію. Замовники досліджень – громадські та недержавні організації, державні структури, які потребують дослідження в процесі прийняття рішень.

40. **Петренко А.** "У вас є проблема – тож ми йдемо до вас" / А. Петренко // Київський університет. – Київ, **2021**. – Черв. (№ 6). – С. 3.

"На факультеті соціології від початку відкриття магістерської освітньої програми «Соціальні технології»" п'ятий рік поспіль проходить практика з соціальних досліджень. Особливістю практики є те, що студенти отримують реальне практичне завдання – проблему, яку потрібно розв'язати, але перед тим дослідити ситуацію. Замовниками досліджень виступають громадські організації, недержавні організації, державні структури, які потребують дослідження в процесі ухвалення рішень. Перед студентами-магістрами стоїть завдання сформувати дослідницький колектив, розподілити обов'язки і відповідальність, сформувати робочий план і – головне – провести соціальне дослідження та публічно презентувати його результати".

Фізичний факультет

41. **На фізичному** п'єдесталі // Київський університет. – Київ, **2021**. – Верес. (№ 7) : Дайджест. – С. 1.

"Третє абсолютне місце Міжнародної олімпіади з теоретичної фізики для студентів здобула серед 276 учасників команда університетських фізиків, набравши 30 балів. Переможець, перша команда Масачусетського технологічного університету показав результат у 52 бали".

Філософський факультет

42. **#КНУ** дайджест подій // Київський університет. – Київ, **2021**. – Черв. (№ 6). – С. 2.

1 червня – зустріч студентів філософського факультету з П. Клімкіним, Міністром закордонних справ України (2014–2019 рр.) У заході взяли участь ректор В. Бугров, проректорки К. Смирнова й О. Добржанська, декан філософського ф-ту А. Конверський.

Інститути

Військовий інститут

43. **Коли** майбутній захисник дарує свято // Київський університет. – Київ, **2021**. – Черв. (№ 6). – С. 6.

"Із нагоди Міжнародного дня захисту дітей курсанти Військового Інституту КНУ завітали до підопічних дітей-сиріт. Для вихованців Центру соціально-психологічної реабілітації українська молодь розробила насичену культурно-розважальну програму, до якої ввійшли: спортивні змагання з мініфутболу; майстер-класи з малювання; воркшопи з нанесення тимчасового татуажу; пізнавально-пошуковий квест із призами за кожне правильно виконане завдання; майстер-клас із виготовлення цукрової вати й подальша її дегустація. Діти щиро зраділи й живому спілкуванню, і подарункам, які привезли майбутні захисники".

Інститут права

44. **#КНУ** дайджест подій // Київський університет. – Київ, **2021**. – Черв. (№ 6). – С. 2.

2 червня – студенти і співробітники Інституту права зустрілися з генеральною прокуроркою України І. Венедіктовою. У заході взяли участь ректор КНУ В. Бугров, в. о. директора Ін-ту права О. Орлюк.

45. **Підписано** Меморандум про співпрацю між Національною школою суддів України та Інститутом права КНУ імені Тараса Шевченка // Слово Національної школи суддів України. – Київ, **2020**. – № 4 (33). – С. 156–158.

46. **Щербанюк О.** Презентація другої монографії колективу вчених і практиків "Новий шлях до права" / О. Щербанюк // *Голос України*. – Київ, **2021**. – 17 лип. (№ 133). – С. 4.

9 липня 2021 р. в Ін-ті права КНУ імені Тараса Шевченка відбулася подія – оприлюднення наукового видання "Новий шлях до права". Монографія за оригінальною концепцією була підготовлена у двох версіях провідними вченими України, суддями Конституційного Суду України і Верховного Суду під керівництвом проф., акад. НАПрН України А. Селіванова.

Інститут філології

47. **Касьянова О.** Про маловідомі і унікальні професії / О. Касьянова // *Освіта*. – Київ, **2021**. – 2–9 черв. (№ 22/24). – С. 2.

Згадується кафедра фольклористики Ін-ту філології КНУ імені Тараса Шевченка.

48. **Лебідь-Гребенюк Є.** Шевченкознавчий семінар до 90-річчя Василя Бородіна / Є. Лебідь-Гребенюк // *Слово і час*. – Київ, **2020**. – № 3 (711). – С. 128.

Семінар відбувся в Ін-ті філології.

49. **Українська** література доби незалежності / Центр літературної творчості ІФ КНУ імені Тараса Шевченка // *Літературна Україна*. – Київ, **2021**. – 10 лип. (№ 13/14). – С. 3.

Центр літературної творчості Ін-ту філології КНУ імені Тараса Шевченка 24 червня 2021 р. взяв участь у Науково-публіцистичній конференції, присвяченій 30-річчю заснування Національної спілки письменників України.

ННІ "Інститут геології"

50. **Афанасьєва К.** Для чого розшифрувати геном? / К. Афанасьєва // *Київський університет*. – Київ, **2021**. – (№ 6) : Науковий дайджест. – С. 4.

Про медичну генетику – сучасну галузь медицини, у якій працюють усі світові лабораторії пренатальної діагностики і якій навчають у ННЦ «Інститут біології та медицини» КНУ імені Тараса Шевченка.

51. **Передбачаємо** примхи природи // Київський університет. – Київ, **2021**. – (№ 6) : Науковий дайджест. – С. 3.

Із вересня 2019 р. ННІ "Інститут геології" КНУ спільно з Університетом Сіті Лондона (Велика Британія) проводить наукові дослідження за спільним проектом "Протистояння зсувній небезпеці: суспільні виклики". Проект передбачає міждисциплінарні дослідження зпрогнозування зсувної небезпеки на регіональному та локальному рівні, а також оцінку впливу небезпечних процесів на інфраструктурні об'єкти.

ННЦ "Інститут біології та медицини"

52. **Афанасьєва К.** Коли складається пазл / К. Афанасьєва ; спілкувалася Л. Кіт // Київський університет. – Київ, **2021**. – Черв. (№ 6). – С. 4.

"Що буде після розшифрування людського геному і де було б людство, якби не Вотсон і Крік; про смак наукового відкриття і медичну генетику – сучасну галузь медицини, у якій працюють усі світові лабораторії пренатальної діагностики і якій навчають у ННЦ «Інститут біології та медицини» нашого Університету – поговорили з докторкою біологічних наук, доценткою кафедри загальної та медичної генетики Катериною Афанасьєвою".

53. **Жолос О.В.** Восьмий з'їзд Українського біофізичного товариства / О. В. Жолос, О. Ф. Мороз, В. П. Берест // Біофізичний вісник. – Харків, **2020**. – Вип. 43. – С. 174–176.

Мова йдеться про Восьмий з'їзд Українського біофізичного товариства, який було проведено упродовж 12–15 листопада 2019 р., з 12–13 листопада він проходив у КНУ імені Тараса Шевченка. Серед головних його організаторів був колектив кафедри біофізики та медичної інформатики ННЦ "Інститут біології та медицини.

54. **Скрипник Н.** Медицина майбутнього / Н. Скрипник // Київський університет. – Київ, **2021**. – Черв. (№ 6). – С. 5.

Популяризація науки та медицини вкрай важлива в умовах сьогодення, вважають студенти й викладачі ННЦ "Інститут біології та медицини". Тому впродовж квітня-травня 2021 року вони за підтримки Міністерства освіти і

науки України провели в закладах загальної середньої освіти Всеукраїнську волонтерську акцію "Медицина завтрашнього дня".

Ботанічний сад імені академіка О. В. Фоміна

55. **День** довкілля // Київський університет. – Київ, **2021**. – Верес. (№ 7) : Дайджест. – С. 4.

Всесвітній день охорони довкілля відзначили в Ботанічному саду імені академіка О. Фоміна символічним висадженням дерев. Також було встановлено альтанку оригінального дизайну та стовп із сонячною батареєю, подаровані представниками ОБСЄ.

56. **Шукай** пальму в Ботсаду // Київський університет. – Київ, **2021**. – Черв. (№ 6). – С. 6.

"Найстарішу пальму Європи – ту саму 200-річну пальму Лівістона, що росте у нашому Ботанічному саду імені О. Фоміна – увічнили в бронзі і перетворили на туристичний об'єкт. Проєкт «Шукай» присвятив їй ювілейну 30-ту мініскульптуру. Її встановили на фасаді житлового будинку за адресою вул. Назарівська, 23 – біля оранжереї Ботанічного саду імені Фоміна. У бронзовій мініатюрі скульптор Юрій Білявський зобразив пальму, що пробиває скляний дах. Було створено багато ескізів. Їх звіряли з оригіналом, досліджуючи пальму в оранжереї, аби досягти максимальної схожості. На відкритті мініскульптури проректорка КНУ зі зв'язків з громадськістю Олена Добржанська зазначила важливість такої події для популяризації університетської науки та подякувала організаторам проєкту «Шукай» і меценатам «за добру справу і любов до наших університетських тропіків». Бронзова пальма увійде у серію «Шукай». За три роки існування проєкту вже встановлено 30 скульптурок, присвячених символам Києва".

Коледжі та ліцеї

Український гуманітарний ліцей

57. **Головай І.** 30 років Незалежності – 30-ліття ліцею / І. Головай
// Слово Просвіти. – Київ, **2021**. – 19–31 серп. (№ 33–34). – С. 5.

30 років Українському гуманітарному ліцею КНУ імені Тараса Шевченка.

58. **Караман С.** Вітаємо переможців конкурсу! / С. Караман
// Українська мова і література в школах України. – Київ, **2021**. – № 4 (215). – С. 3–5.

В щорічному конкурсу на кращу методичну розробку уроку, позакласного заходу, наукової публікації журналу "Українська мова і література в школах України". У номінації "Науково-практичні пошуки вчителів" 1 місце отримала учителька української мови і літератури Українського гуманітарного ліцею КНУ імені Тараса Шевченка І. Головай.

Український фізико-математичний ліцей

59. **Найкращий** результат в Україні // Київський університет. – Київ, **2021**. – Черв. (№ 6). – С. 6.

"Учень Українського фізико-математичного ліцею КНУ Денис Кінзерський склав три тести ЗНО з математики, біології та хімії на 200 балів! Українську мову написав на 196 балів. Приголомшливий результат ліцеїста КНУ – єдиний такий в Україні! Улюблені предмети Дениса – хімія та біологія".

Підрозділи

Науковий парк

60. **Бізнес-школи** // Освіта. – Київ, **2021**. – 2–9 черв. (№ 22/24). – С. 3.

"Студенти й працівники Київського національного університету імені Тараса Шевченка, представники інших закладів вищої освіти й усі зацікавлені в розвитку власних підприємницьких здібностей долучилися до урочистої церемонії закриття п'ятого навчального сезону Бізнес-школи Наукового парку Університету. Серед запрошених гостей були представники адміністрації Університету, зокрема, до участі в події долучилися: ректор Володимир Бугров, проректорка з наукової роботи Ганна Толстанова, проректорка з

науково-педагогічної роботи (зв'язки з громадськістю) Олена Добржанська, генеральний директор Корпорації «Науковий парк Київського університету імені Тараса Шевченка» Сергій Луцик, директор Наукової бібліотеки імені М. Максимовича Олег Сербін, директор Бізнес-школи Володимир Зубченко».

61. Мацибок-Стародуб Н. Інноваційна синергія в університетському просторі / Н. Мацибок-Стародуб // Київський університет. – Київ, **2021**. – Черв. (№ 6). – С. 5.

"Студенти й працівники нашого Університету й інших ЗВО долучилися до церемонії закриття п'ятого навчального сезону Бізнес-школи Наукового парку Університету. Частина відвідала захід 31 травня в Червоному корпусі, інші під'єдналися до події онлайн. З-поміж гостей було керівництво КНУ, зокрема, ректор Володимир Бугров, проректорки Ганна Толстанова й Олена Добржанська, директор Бізнес-школи Володимир Зубченко, генеральний директор Корпорації "Науковий парк Київського університету імені Тараса Шевченка" Сергій Луцик, директор Наукової бібліотеки імені М. Максимовича Олег Сербін".

Організація ветеранів Університету

62. Недзельська В. Протистояти новим викликам / В. Недзельська // Київський університет. – Київ, **2021**. – Черв. (№ 6). – С. 3.

"Відбулася Звітно-виборна конференція Організації ветеранів Університету, у якій взяли участь 43 делегати – представники 36 первинних ветеранських осередків. Учасників Конференції привітав ректор Володимир Бугров, який підкреслив, що зустріч відбулася у День скорботи і вшанування пам'яті жертв війни. Біля витоків ветеранського об'єднання стояли саме учасники Другої світової війни. Володимир Бугров вручив ювілейні медалі Київського університету головам рад ветеранів підрозділів та висловив упевненість у їхній спроможності протистояти новим викликам. Голова Вченої ради Леонід Губерський пригадав ветеранів попередніх поколінь, які пройшли горнило війни, а потім значну частину свого життя віддали Університету. Він побажав ветеранам здоров'я та успіхів у служінні Університету, а отже, і Україні. Зі

звітною доповіддю про діяльність ветеранської організації виступив голова Ради ветеранів Федір Кирилюк".

Університетська клініка

63. **#КНУ** дайджест подій // Київський університет. – Київ, **2021**. – Черв. (№ 6). – С. 2.

5 червня – старт масштабної вакцинації викладачів і співробітників КНУ проти COVID-19. Щеплення проводилися на базі Університетської клініки.

Історія Університету

64. **Дубенко Д.** Перехресні стежки київської хірургії (частина I). Університетська клініка / Д. Дубенко // Український науково-медичний молодіжний журнал. – Київ, **2020**. – № 3 (117). – С. 4–9.

Медичний ф-т Ун-ту св. Володимира.

65. **Завальнюк О. М.** Академічні свободи в українських університетах: перший національний досвід європейського рівня (1917–1920 рр.) / О. М. Завальнюк // Проблеми історії країн Центральної та Східної Європи. – Кам'янець-Подільський, **2020**. – Вип. 8. – С. 198–211.

"Основні засади Київського народного українського університету (КНУУ) (1917–1919) були сформульовані не у статуті, вироблення якого затягувалося, а у короткому за обсягом інформаційному матеріалі ректора І. Ганицького «Перспектив Народнього Українського Університету». Тут стверджувалося, що у виші запроваджується україномовне навчання, але окремі дисципліни дозволялося викладати й іншими мовами, зокрема російською. Професор М. Туган-Барановський погодився бути сумісником у КНУУ, заявивши, що з часом «буде старатися викладати на українській мові». Проф. В. Зеньківський згодом згадував, що не володіючи українською він вносив дисонанс в роботу молодого вишу, де студенти хотіли слухати лекції рідною мовою. Разом з тим він розумів, що «в Києві не було жодного україномовного філософа чи соціолога»".

66. **Зразюк З.** Історія колекції мінц-кабінету Університету св. Володимира у 20–30-ті роки ХХ століття / З. Зразюк // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Історія. – Київ, 2020. – Вип. 2 (145). – С. 28–33.

67. **Зразюк З.** Київське нумізматичне товариство і мінц-кабінету Університету св. Володимира у ХІХ на початку ХХ ст. / З. Зразюк // Науковий вісник Ізмаїльського державного гуманітарного університету. Історичні науки. – Ізмаїл, 2020. – Вип. 50. – С. 211–222.

68. **Імператорський Університет святого Володимира – Київський національний університет імені Тараса Шевченка: генезис медичної освіти і науки (1840–2020)** / М. Мусієнко, Л. Остапченко, Н. Таран, Л. Бацманова // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Біологія. – Київ, 2020. – Вип. 3 (82). – С. 6–28.

69. **Костенко О.** Розвиток наук природознавчого циклу в Університеті св. Володимира в Києві в середині ХІХ ст. / О. Костенко, В. Сіропол // Науковий вісник Ізмаїльського державного гуманітарного університету. Історичні науки. – Ізмаїл, 2020. – Вип. 50. – С. 24–36.

70. **Ляпіна О.** До історії інклюзивної освіти в Україні (лікарсько-педагогічне та дефектологічне відділення в КІНО) / О. Ляпіна // Треті києвознавчі читання: історія та етнокультура. – Київ, 2020. – С. 299–305.

71. **Мокроусова О.** До історії пофарбування будівлі університету по вул. Володимирській, 60 / О. Мокроусова // Треті києвознавчі читання: історія та етнокультура. – Київ, 2020. – С. 332–338.

72. **Пилипенко О. Є.** Наукові джерела з історії становлення університетської освіти в Наддніпрянській Україні в першій половині ХІХ століття / О. Є. Пилипенко // Вісник Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Історичні науки. – Кам'янець-Подільський, 2019. – Вип. 12. – С. 49–61.

Проаналізовано основні групи джерел з історії університетів Наддніпрянської України, в т. ч. Університету св. Володимира.

73. **Хільчевський В. К.** Національний гідрометеорологічний службі в Україні 100 років: роль випускників-гідрологів Київського університету імені Тараса Шевченка в її діяльності / В. К. Хільчевський // Гідрологія, гідрохімія і гідроекологія. – Київ, **2021**. – № 2 (60). – С. 49–73.

74. **Шейко В. М.** Роль Всеукраїнського комітету сприяння вченим у збереженні наукової інтелігенції в першій половині 20-х років ХХ століття / В. М. Шейко // Культура України. – Харків, **2020**. – Вип. 69. – С. 81–105.

Комітет опікувався забезпеченням інтелігенції продовольчими товарами, поліпшенням її побутових умов в Україні на початку 20-х років ХХ ст. До складу ВУКСВ, окрім представників урядових і партійних структур, входили і відомі академіки, професори: Д. І. Багалій, А. Ю. Кримський, Д. О. Граве та ін.

Університет в іменах

75. **Адамська І. Г.** Образ культури України середньовічної доби на сторінках "Чтений в историческом обществе Нестора Летописца" / І. Г. Адамська // Українські культурологічні студії. – Київ, **2020**. – № 2 (7). – С. 15–23.

Згадуються науковці: В. Б. Антонович, М. П. Дашкевич, П. О. Лашкарьов та О. І. Соболевський.

76. **Внесок** жінок-морфологів в розвиток Київської анатомічної школи (до 180-річчя Національного медичного університету імені О. О. Богомольця) / Л. Присяжнюк, А. Янчишин, І. Дзевульська, А. Синицька, Р. Матківська, Л. Остапюк, О. Ковальчук // Український науково-медичний молодіжний журнал. – Київ, **2021**. – № 2 (124). – С. 6–12.

Протягом багатьох років формувалася Київська анатомічна школа, якою керували талановиті вчені: М. І. Козлов, О. П. Вальтер, В. О. Беу, М. А. Тихомиров, Ф. А. Стефаніс та ін.

77. **Ліпінський В.** Гідрометеорологічна служба: 100 років розвитку і трансформацій / В. Ліпінський // Урядовий кур'єр. – Київ, **2021**. – 21 серп. (№ 162). – С. 7.

Згадується О. О. Косовець та В. І. Осадчий.

78. **Медвідь Ф.** Становлення наукових товариств на землях України: киевознавчий аспект / Ф. Медвідь, А. Твердохліб, М. Урбанський // Треті киевознавчі читання: історія та етнокультура. – Київ, **2020**. – С. 25–32.

Йдеться про М. А. Бунге, К. Ф. Кесслера, М. М. Шіллера та ін.

79. **Нападиста В. Г.** Ідея прогресу в досвіді академічного філософування в Україні другої половини ХІХ – початку ХХ століття / В. Г. Нападиста // Українські культурологічні студії. – Київ, **2020**. – № 2 (7). – С. 46–50.

Згадується С. С. Гогоцький та Г. І. Челпанов.

80. **Презентація** двадцять першого випуску наукового щорічника "Україна дипломатична" // Зовнішні справи. – Київ, **2020**. – № 9/10. – С. 57–58.

В складі редакційної ради випуску: Л. Губерський, В. Копійка, Г. Перепелиця, В. Ціватий та ін.

81. **Радчук В.** Перекладачі Шевченкового університету (до Міжнародного дня перекладача) / В. Радчук // Слово Просвіти. – Київ, **2021**. – 23–29 верес. (№ 38). – С. 6.

Серед знаних перекладачів Університету науковці – М. Максимович, М. Зеров, О. Білецький, Г. Кочур, К. Тищенко та ін.

82. **Стасюк О. О.** До історіографії проблеми дослідження ролі уповноважених і активістів у вчиненні Голодомору як злочину геноциду українців / О. О. Стасюк // Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету. Історичні науки. – Кам'янець-Подільський, **2021**. – Т. 31. – С. 46–64.

Етикетні традиції в українських землях описували науковці: Н. М. Вернигора, Л. О. Леценко, М. В. Попович, О. В. Проценко, В. Г. Ціватий та ін. У статті

зазначено, що досить вагома кількість документів із означеної проблематики зберігається у бібліотеці КНУ імені Тараса Шевченка.

83. **Тарасенко О.** Професор Іван Лучицький у спогадах Євгена Тарле / О. Тарасенко // Емінак. – Миколаїв, **2020**. – № 4 (32). – С. 61–69.

Досліджено особистість професора всесвітньої історії Університету св. Володимира Івана Васильовича Лучицького (1845–1918) через спогади учня Євгена Вікторовича Тарле (1874–1955).

84. **Чуйко Н. В.** Застосування принципу практики у київській школі філософії (Копнін, Булатов, Табачковський, Шинкарук) / Н. В. Чуйко // Totallogy – XXI. Постнекласичні дослідження. – Київ, **2019**. – Вип. 36. – С. 166–183.

85. **Шейко В. М.** Роль Всеукраїнського комітету сприяння вченим у збереженні наукової інтелігенції в першій половині 20-х років ХХ століття (продовження) / В. М. Шейко // Культура України. – Харків, **2020**. – Вип. 70. – С. 68–89.

Згадується Д. І. Багалій та О. В. Палладін.

86. **Щербань М.** Відносини РПЦ і радянської влади на українських теренах у 20-х – 30-х роках ХХ століття: до питання історіографії / М. Щербань // Богословський вісник. – Чернівці, **2019**. – № 20. – С. 94–122.

Згадуються українські дослідники: В. І. Бошко, О. П. Оглоблин, В. І. Ульяновський. – С. 97, 104, 107.

Антоненко В.

87. **Ярмоліцька Н. В.** Соціалістичний гуманізм і реалістичні тенденції в мистецтві у науковій спадщині Володимира Антоненка / Н. В. Ярмоліцька, М. М. Москальчук // Софія. – Київ, **2020**. – № 1 (15). – С. 49–53.

Аушев В.

88. **Оддерон з українським слідом** // Київський університет. – Київ, **2021**. – (№ 6) : Науковий дайджест. – С. 2.

"Пів століття гонитви за невловимою частинкою, прискорювачі у різних частинах світу, численні експерименти і тисячі науковців нарешті дали світові експериментальне підтвердження оддерона. 5-го березня 2021 року на конференції в CERN було зроблено про це доповідь. Серед учасників грандіозного проєкту були й українські науковці, зокрема професор фізичного факультету КНУ Володимир Аушев".

Бевзенко В.

89. **Коломоєць Т.** Підготовлено підручник "нового покоління" з адміністративного процесу / Т. Коломоєць // *Право України.* – Київ, **2021.** – № 4. – С. 194–197. – Рец. на кн.: *Адміністративний процес України: теорія, практика : підручник / М. Смокович, В. Бевзенко ; заг. ред. В. М. Бевзенка.* – Вид. 2-ге, змінене, доп. і перераб. – Київ : Дакор, 2021. – 1204 с.

Бех П.

90. **Світла пам'ять!** // *Освіта України.* – Київ, **2021.** – 23 серп. (№ 32/33). – С. 5.

На 73 році пішов із життя відомий український мовознавець, канд. філол. наук, професор, колишній багаторічний проректор з міжнародних зв'язків КНУ імені Тараса Шевченка П. О. Бех.

Білецький О.

91. **Наєнко М.** Олександрю Білецькому – 135 / М. Наєнко // *Сві-й-танок.* – Київ, **2020.** – Вип. 12. – С. 318–319.

92. **Руда Т.** Неопубліковані листи Олександра Білецького до Максима Рильського / Т. Руда // *Слов'янський світ.* – Київ, **2019.** – Вип. 18 : До 12 міжнародного з'їзду славістів (Париж 2023 р.). – С. 208–219.

Білодід І.

93. **Довбня Л.** Постать Івана Франка в історії української мовознавчої науки / Л. Довбня, Т. Товкайло // Соціум. Документ. Комунікація. Історичні науки – Переяслав, **2020**. – Вип. 10. – С. 240–260.

Згадуються праці І. К. Білодіда. – С. 244, 253.

Богданов С.

94. **Костенко О.** Напрями наукової діяльності професора університету св. Володимира С. М. Богданова / О. Костенко, В. Сіропол // Науковий вісник Ізмаїльського державного гуманітарного університету. Історичні науки. – Ізмаїл, **2021**. – Вип. 52. – С. 85–98.

Бойко А.

95. **Анатолій** Леонідович Бойко (пам'яті вченого): [некролог] // Агроєкологічний журнал. – Київ, **2020**. – № 4. – С. 178–179.

Видатний український вірусолог, д-р біол наук, академік НААН України, заслужений діяч науки і техніки України, професор кафедри вірусології КНУ імені Тараса Шевченка.

96. **Пам'яті** Анатолія Леонідовича Бойка: легендарного вченого з вірусології: [некролог] // Агроєкологічний журнал. – Київ, **2020**. – № 4. – С. 175–177.

Видатний український вірусолог, д-р біол. наук, академік Національної академії аграрних наук України, заслужений діяч науки і техніки України, професор кафедри вірусології КНУ імені Тараса Шевченка.

Бондаренко І.

97. **Габор В.** Перекладач Іван Бондаренко між Еросом і Танатосом / В. Габор // Українська літературна газета. – Вишгород, **2021**. – 18 черв. (№ 12). – С. 7.

Збірка віршів І. Бондаренка "Недолугі недовомки недоумка".

Булавін Л.

98. **До 75-річчя** Леоніда Анатолійовича Булавіна // Ядерна фізика та енергетика. – Київ, **2020**. – Т. 21, № 3. – С. 287–288.

Вернадський В.

99. **Єгорова Т. М.** Біосферні ідеї В. І. Вернадського як теоретичні засади аграрної екології / Т. М. Єгорова // Агроєкологічний журнал. – Київ, **2021**. – № 1. – С. 7–13.

Гермайзе О.

100. **Могильний Л.** Суспільно-політичні погляди Осипа Гермайзе / Л. Могильний // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Історія. – Київ, **2020**. – Вип. 4 (147). – С. 33–38.

Гнатовський М.

101. **Для Європи** важать права кожного українця // Київський університет. – Київ, **2021**. – (№ 6) : Науковий дайджест. – С. 3.

Міжнародну структуру Ради Європи з унікальними повноваженнями – Європейський комітет проти тортур (ЄКПТ) – тричі поспіль очолював доцент ІМВ, віцепрезидент Української асоціації міжнародного права М. Гнатовський.

Гончар Б.

102. **Машевський О.** Наукова школа істориків-американістів Київського національного університету імені Тараса Шевченка: Борис Михайлович Гончар / О. Машевський, М. Таран, Н. Шевченко // Американська історія та політика. – Київ, **2020**. – № 9. – С. 114–125.

Грушевський М.

103. **Василенко Д. П.** Культурологічні студії з історії української культури XIX століття у творчій спадщині Михайла Грушевського / Д. П. Василенко, В. О. Крот, В. І. Маслак // *Культура і сучасність*. – Київ, 2020. – № 1. – С. 7–11.

104. **Мельниченко В.** Тарас Шевченко і Михайло Грушевський: "спасенна наука нашому народові" / В. Мельниченко // *Українська літературна газета*. – Вишгород, 2021. – 27 серп. (№ 17). – С. 1, 3.

105. **Хоменко В.** Київські князі Аскольд та Дір у дослідженнях Михайла Грушевського / В. Хоменко // Треті києвознавчі читання: історія та етнокультура. – Київ, 2020. – С. 14–19.

Губерський Л.

106. **Болкотун З. А.** Наукові напрацювання та творчий спадок вітчизняних науковців в академічній серії "Біобібліографія вчених України" / З. А. Болкотун, В. М. Канищева // *Наука України у світовому інформаційному просторі*. – Київ, 2020. – Вип. 17. – С. 90–106.

Згадується видання "Леонід Васильович Губерський" (2017). – С. 101.

107. У "Світу" відкрилося нове дихання // *Світ*. – Київ, 2021. – Черв. (№ 21/22). – С. 1, 2.

До складу редколегії газети "Світ" увійшов також голова Вченої ради КНУ імені Тараса Шевченка, академік НАН України Л. Губерський.

Данильченко О.

108. **Відзнака "Українського часопису міжнародного права"** за кращу публікацію молодого вченого у 2019 році // *Український часопис міжнародного права*. – Київ, 2020. – № 1. – С. 8.

За підсумками опитування "Відзнакою Українського часопису міжнародного права за кращу публікацію молодого вченого у 2019 році" було нагороджено аспіранта кафедри міжнародного права ІМВ КНУ імені Тараса Шевченка О. С. Данильченко.

Дарчук Н.

109. **Дарчук Н.** Із нагоди ювілею професора Наталії Дарчук / Н. Дарчук // Українське мовознавство. – Київ, **2020**. – Вип. 1 (50). – С. 5–9.

Діковська І.

110. **Пленюк М.** Міжнародне спадкування – актуальний напрям адаптації права України до права Європейського Союзу / М. Пленюк // Право України. – Київ, **2021**. – № 3. – С. 169–171. – Рец. на монографію: Міжнародне спадкування у ЄС та Україні: напрями адаптації права України до права ЄС / І. Діковська. – Київ : Алерта, 2020. – 304 с.

Добров Г.

111. **Попович О. С.** Вірність традиціям і виклики сучасної науки: "Добровські читання" 2021 року / О. С. Попович, Т. М. Велентейчик, Т. В. Гончарова // Наука та наукознавство. – Київ, **2021**. – № 2 (112). – С. 3–26.

Представлено огляд доповідей учасників щорічної конференції з наукознавства та історії науки "Добровські читання", яка цього року проходила за тематичним напрямом "Науково-педагогічна діяльність Г. М. Доброва – продовження традицій його послідовниками" і була присвячена 30-й річниці проголошення незалежності України.

Довнар-Запольський М.

112. **Чуткий А.** Митрофан Довнар-Запольський: новатор педагогічної справи в Україні / А. Чуткий // Проблеми дидактики історії. – Кам'янець-Подільський, **2020**. – Вип. 11. – С. 161–167.

Драгоманов М.

113. **Бартошко С.** Листи до батька. Літературно-музична композиція до 180-річчя від дня народження українського діяча Михайла Драгоманова / С. Бартошко // Українська мова та література. – Київ, **2021**. – № 7/8 : Панорама творчих уроків 2021: дистанційний виклик. – С. 84–99.

Драгоманов Михайло Петрович (1841–1895) – один із організаторів "Старої громади" у Києві. Доцент Київського університету (1864–1875). Після звільнення за політичну неблагонадійність емігрував до Женеви, де очолював осередок української політичної еміграції (1876–1889). Професор Вищої школи у Софії (1889–1895).

114. **Красюк О.** У Гадячі відкрили меморіальну дошку Публічній бібліотеці, Лесі Українці та Михайлові Драгоманову / О. Красюк // Слово Просвіти. – Київ, **2021**. – 23–29 верес. (№ 38). – С. 7.

115. **Шевчук І.** "Я боявся би лишити дружину саму з мужчиною". Михайло Драгоманов розвіяв сподівання гуцулів на російського царя / І. Шевчук // Газета по-українськи. – Київ, **2021**. – 16 верес. (№ 37). – С. 16.

"Вчений вів проукраїнську політичну діяльність. Писав статті про соціалізм і прагнення українців до автономії у складі Російської імперії. Щоб встановити контакти з галичанами, які підлегли Австро-Угорській імперії, хоче пожити трохи у Львові. Знає, що тут друкують українські газети, книжки й діють партії. 15 років Михайло Драгоманов прожив у швейцарському місті Женева. Перебрався туди через репресії в Російській імперії. Заснував українську друкарню. Перекладав і публікував твори українських письменників європейськими мовами, видавав громадсько-політичний збірник «Громада». Вивчав фольклор та історію".

116. **Якімова А. М.** М. Драгоманов і "Вольне слово" у дослідженнях болгарського вченого І. Шишманова / А. М. Якімова // Сумська старовина : історія, джерелознавство, краєзнавство. – Суми, **2020**. – № 57. – С. 5–19.

Ернст Ф.

117. **Принь О. В.** "Дійте з божою поміччю на користь України": невідомі листи Федіра Ернста до Аделаїди Артюхової (1927–1929) / О. В. Принь // Сумський історико-архівний журнал. – Суми, **2020**. – № 35. – С. 13–30.

Єфремов С.

118. **Галич О.** Журнал "Киевская Старина" в мемуарній рецепції С. Єфремова / О. Галич // Український інформаційний простір. – Київ, **2020**. – Число 2 (6). – С. 102–118.

Залізник Л.

119. **Отрошенко В. В.** До 70-річчя Леоніда Залізняка / В. В. Отрошенко // Археологія. – Київ, **2021**. – № 1. – С. 136–140.

Зеров М.

120. **Вертій О.** Ще один крок у наближенні до Миколи Зерова / О. Вертій // Українська літературна газета. – Вишгород, **2021**. – 18 черв. (№ 12). – С. 5.

Про бібліографічний покажчик, підготовлений співробітниками Полтавської універсальної наукової бібліотеки імені І. П. Котляревського: Микола Костянтинівич Зеров (1890 – 1937) : бібліографічний покажчик (до 130-річчя від дня народження) / ПОУНБ імені І. П. Котляревського ; уклад.: М. А. Федорова, Г. А. Дідусенко, Г. М. Білик, О. М. Малиш ; відп. за вип.:

Т. І. Зеленська, Л. М. Власенко. – Полтава : ТОВ. "АСМІ", 2020. – 188 с. – ("Письменники Полтавщини").

Іванішев М.

121. **Grechenko V.** The contribution of Kharkiv University scientists to the development of historical and legal science (first half of the XIX century) / V. Grechenko // Історія науки і техніки. – Київ, 2020. – Т. 10, вип. 2. – Р. 293–303.

"...Вчені-юристи Харківського університету у вказаний період не утворили окремої наукової школи, як це відбулося у Київському університеті завдяки діяльності М. Д. Іванішева, вони працювали в руслі пануючих тоді в російській історіографії парадигм, але зробили певний внесок у становлення історико-правової науки. Тому їх наукова діяльність заслуговує на подальше вивчення".

Козаченко Ю.

122. **Козаченко А. В.** Родинні спогади про Юрія Васильовича Козаченка / А. В. Козаченко // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Фізико-математичні науки. – Київ, 2020. – Вип. № 3. – С. 30–32.

123. **Пашко А. О.** Зустрічі з Козаченко Ю. В. / А. О. Пашко // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Фізико-математичні науки. – Київ, 2020. – Вип. № 3. – С. 33–36.

124. **Професор Ю. В. Козаченко (01.12.1940–05.05.2020)** – видатний вчений і педагог / О. І. Василик, Ю. С. Мішура, М. П. Моклячук, М. О. Перестюк, І. В. Розора, Л. М. Сахно, Р. Є. Ямненко // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Фізико-математичні науки. – Київ, 2020. – Вип. № 3. – С. 9–29.

Колежук О.

125. **Про склад** Ради Фонду Президента України з підтримки освіти, науки та спорту : Указ Президента України від 28 серпня 2021 р. № 451/2021 // Урядовий кур'єр. – Київ, **2021**. – 31 серп. (№ 166). – С. 19.

У складі Ради О. К. Колежук, професор Ін-ту високих технологій КНУ імені Тараса Шевченка.

Комаров І.

126. **Скерувувати** світло проти недугів // Київський університет. – Київ, **2021**. – (№ 6) : Науковий дайджест. – С. 2.

Проф. Ін-ту високих технологій КНУ І. Комаров одним із перших отримав нагороду "Міжнародна наукова досконалість", запроваджену німецьким дослідницькими закладами Товариства Гельмгольца. Це елітний клуб передових інститутів, куди обирають за результатами наукової діяльності.

Корольов І.

127. **Про призначення** у 2021 році іменних стипендій Верховної Ради України для молодих учених – докторів наук : постанова Верховної Ради України від 14 липня 2021 р. № 1641-ІХ // Голос України. – Київ, **2021**. – 21 лип. (№ 135). – С. 4.

Іменну стипендію призначено І. Р. Корольову, д-ру філол. наук, ст. наук. співробітнику КНУ імені Тараса Шевченка.

Костомаров М.

128. **Борзенко О. І.** Поет і науковець Микола Костомаров: проблема ідентичності / О. І. Борзенко // Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Філологія. – Харків, **2020**. – Вип. 86. – С. 9–14.

129. **Верстюк В. В.** Відносини війська Запорозького з придунайськими князівствами за гетьманату Б. Хмельницького в оцінці М. Костомарова / В. В. Верстюк // Збірник наукових праць молодих вчених Кам'янець-

Подільського національного університету імені Івана Огієнка. – Кам'янець-Подільський, **2021**. – Вип. 12. – С. 26–27.

130. **Верстюк В. В.** Запорізька Січ другої половини XVI – середини XVII століття в оцінці М. Костомарова / В. В. Верстюк // Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. – Кам'янець-Подільський, **2020**. – Вип. 19, т. 1 : Збірник за підсумками звітної наукової конференції викладачів, докторантів і аспірантів, 3–4 березня 2020 р. – С. 11–12.

131. **Дутко О. М.** Історія розвитку освіти на українських землях у працях М. І. Костомарова / О. М. Дутко // Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. – Кам'янець-Подільський, **2020**. – Вип. 19, т. 3 : Збірник за підсумками звітної наукової конференції викладачів, докторантів і аспірантів, 3–4 березня 2020 року – С. 97–99.

132. **Орлова Н.** Київські адреси Миколи Костомарова / Н. Орлова // Треті киевознавчі читання: історія та етнокультура. – Київ, **2020**. – С. 88–99

133. **Файда О.** Маловідомий М. Костомаров: візантійські нотатки між наукою, публіцистикою та белетристикою / О. Файда // Емінак. – Миколаїв, **2020**. – № 4 (32). – С. 211–224.

134. **Федорук О. О.** Полемічна примітка в первісному тексті роману Пантелеймона Куліша "Чорна рада" (Проблема адресата) / О. О. Федорук // Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Філологія. – Харків, **2020**. – С. 15–19. – Вип. 86.

Статтю присвячено питанню атрибуції – кого мав на увазі Пантелеймон Куліш у супровідній примітці до первісного тексту російської версії роману "Чорна рада: Хроніка 1663 року". У фрагменті твору, опублікованому під назвою "Козацькі пань" (Москвитянин, 1846, № 1), в одній із приміток Куліш вступив у полеміку, як він пише, з "одним приятелем" стосовно народного звичаю хреститися перед вогнем. Висловлено вірогідне припущення, що неназваним опонентом Куліша є його товариш, історик М. Костомаров. Для

аргументації залучено первісний (1846) і друкований (1857) тексти української версії "Чорної ради" (автор у тексті прямо називає Костомарова "моїм приятелем").

Кримський А.

135. **Агатангел Кримський.** 1871–1942 // Українська мова і література в школі . – Київ, **2021**. – № 4 (157). – С. 62.

136. **Горблянський Ю.** "Неприватний портрет" Агатангела Кримського в есеїстичній і мемуарній репрезентації Михайла Рудницького / Ю. Горблянський // Українське літературознавство. – Львів, **2020**. – Вип. 85. – С. 69–84.

137. **Наєнко М.** Агатангел Юхимович Кримський / М. Наєнко // Сві-ї-танок. – Київ, **2020**. – Вип. 12. – С. 315–317.

Лобода А.

138. **Кулик Н.** Дослідник усної словесності / Н. Кулик // Освіта України. – Київ, **2021**. – 28 черв. (№ 24/25). – С. 14–15.

26 червня виповнилося 150 років із дня народження педагога й науковця А. Лободи – академіка і віце-президента УАН, видатного освітнього діяча, літературознавця, фольклориста й етнографа, який одним із перших почав читати лекції українською.

Максимович М.

139. **Трубчанінов С. В.** Історико-географічні уявлення в контексті осягнення історії України Михайлом Максимовичем / С. В. Трубчанінов // Вісник Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Історичні науки. – Кам'янець-Подільський, **2019**. – Вип. 12. – С. 78–90.

Масенко Л.

140. **Руда О. Г.** На мовній передовій / О. Г. Руда // Українська мова. – Київ, **2021**. – № 1 (77). – С. 104–109. – Рец. на кн.: Конфлікт мов та ідентичностей у пострадянській Україні / Л. Масенко. – Київ : Кліо, 2020. – 176 с.

Мацько О.

141. **Коломийцева В.** Як ефективно служити словом / В. Коломийцева // Українське мовознавство. – Київ, **2020**. – Вип. 1 (50). – С. 164–168. – Рец. на кн.: Практична риторика : навч. посіб. / О. М. Мацько. – Київ : ВПЦ "Київський ун-т", 2019. – 240 с.

Митропольський Ю.

142. **Шмигевський М. В.** Юрій Олексійович Митропольський (1917–2008) / М. В. Шмигевський // Країна знань. – Київ, **2021**. – № 6/7 (149). – С. 53.

Михайлюк П.

143. **Інноваційні** ліки завдяки Європейському гранту // Київський університет. – Київ, **2021**. – (№ 6) : Науковий дайджест. – С. 6.

Уперше в історії український науковець отримав грант Європейської Дослідницької Ради (European Research Council Consolidator). Випускник хімічного ф-ту, а нині співробітник КНУ П. Михайлюк отримав грант у розмірі 1, 9 млн. євро терміном на 60 місяців для виконання проєкту BENOVELTY – Насичені біоізостери бензолу та їх застосування у розробці ліків".

Міліневський Г.

144. **Антарктиду** – в надійні руки // Київський університет. – Київ, **2021**. – (№ 6) : Науковий дайджест. – С. 5.

25 років тому, 6 лютого 1996 р. над Антарктидою замайорів український прапор. Від першої Української антарктичної експедиції університетські геофізики, біологи, метеорологи вели свої спостереження на станції "Академік Вернадський". Її першим начальником став співробітник КНУ, д-р фіз.-мат. наук Г. Міліневський.

Мосенкіс Ю.

145. **Історія** мови // Українське мовознавство. – Київ, 2020. – Вип. 1 (50). – С. 30.

Редколігія "Українського мовознавства", колектив Кафедри української мови та прикладної лінгвістики КНУ імені Тараса Шевченка вітають Ю. Л. Мосенкіса з 50-річним ювілеєм.

Мушкетик Л.

146. **Леся** Мушкетик // Народна творчість та етнологія. – Київ, 2020. – № 5/6 (387/388). – С. 109.

Л. Г. Мушкетик.

Наєнко М.

147. **Дроздовський Д.** Українська література доби Незалежності та місія Національної спілки письменників України / Д. Дроздовський // Слово Просвіти. – Київ, 2021. – 1–7 лип. (№ 26). – С. 4.

24 червня у стінах НСПУ відбулася наукова конференція "Українська література доби Незалежності". Важливим був виступ професора Інституту філології КНУ ім. Т. Г. Шевченка М. Наєнка, який представив свої наукові напрацювання: "Інтервал" (літературно-критичні дослідження); "Іван Драч – лідер шістдесятництва"; "Юрій Мушкетик: обраний дорогами"; "На сторожі людяності. З пам'яті про Бориса Олійника".

148. **Роман М.** Дзеркало літературного процесу / М. Роман // Дукля. – Пряшів, 2016. – Рік вид. 64, № 5. – С. 78–81.

Про найновішу публікацію Михайла Наєнка "Літературна історія і сучасна критика" (Київ, 2015, 400 с.).

Наливайко Д.

149. **Наєнко М.** Академіку Дмитру Сергійовичу Наливайку – 90 / М. Наєнко // Сві-й-танок. – Київ, 2020. – Вип. 12. – С. 185–186.

Огієнко І.

150. **Білоусова Т.** Проблема іншомовних запозичень у науковій спадщині Івана Огієнка / Т. Білоусова // Іван Огієнко і сучасна наука та освіта. Серія філологічна. – Кам'янець-Подільський, 2020. – вип. 17. – С. 5–14.

151. **Вавринюк Т.** Експресивність мови Івана Огієнка (на матеріалі праці "Українська церква за Богдана Хмельницького. 1647–1657") / Т. Вавринюк // Іван Огієнко і сучасна наука та освіта. Серія філологічна. – Кам'янець-Подільський, 2020. – Вип. 17. – С. 21–26.

152. **Вербовий М.** Іван Огієнко про "Новий ять" у тексті Крехівського Апостола / М. Вербовий // Іван Огієнко і сучасна наука та освіта. Серія філологічна. – Кам'янець-Подільський, 2020. – Вип. 17. – С. 27–35.

153. **Гавловська Т.** Домініка – "найдорожча дружина-помічниця" Івана Огієнка / Т. Гавловська // Іван Огієнко і сучасна наука та освіта. Серія філологічна. – Кам'янець-Подільський, 2020. – Вип. 17. – С. 166–171.

154. **Гудима Н.** Ідеї І. Огієнка в підготовці сучасного вчителя початкової школи / Н. Гудима, Н. Мелекєсцева, О. Ковальчук // Іван Огієнко і сучасна наука та освіта. Серія філологічна. – Кам'янець-Подільський, 2020. – Вип. 17. – С. 131–137.

155. **Дворницька Н.** Етимологічний аналіз сакральної православної лексики в світлі мовно-історичних ідей І. Огієнка / Н. Дворницька // Іван Огієнко і сучасна наука та освіта. Серія філологічна. – Кам'янець-Подільський, 2020. – Вип. 17. – С. 35–42.

156. **Дзюбак Н.** Функції фразеологізмів в історичному нарисі Івана Огієнка "Містечко Брусилів та його околиці" / Н. Дзюбак // Іван Огієнко і сучасна наука та освіта. Серія філологічна. – Кам'янець-Подільський, **2020**. – Вип. 17. – С. 42–47.

157. **Марчук О. І.** Арешт поляками у Кам'янці-Подільському Ісака Мазепи, Андрія Ливицького, Івана Огієнка та інших українських діячів у лютому 1920 р.: що за цим стоїть? / О. І. Марчук // Збірник наукових праць молодих вчених Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. – Кам'янець-Подільський, **2021**. – Вип. 12. – С. 40–42.

158. **Марчук О. І.** Основні напрямки діяльності міністра освіти УНР Івана Огієнка (січень–квітень 1919 р.) / О. І. Марчук // Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. – Кам'янець-Подільський, **2020**. – Вип. 19, т. 1 : Збірник за підсумками звітної наукової конференції викладачів, докторантів і аспірантів, 3–4 березня 2020 р. – С. 43–45.

159. **Мацюк Г.** Розбудова україномовних комунікативних практик у Холмсько-Підляській єпархії в 1940–1944 рр.: роль архієпископа Іларіона (Огієнка) / Г. Мацюк // Іван Огієнко і сучасна наука та освіта. Серія філологічна. – Кам'янець-Подільський, **2020**. – Вип. 17. – С. 71–84.

160. **Мельник Н.** Українська рекрутська пісня: концепт смерть крізь призму ідей І. Огієнка / Н. Мельник // Іван Огієнко і сучасна наука та освіта. Серія філологічна. – Кам'янець-Подільський, **2020**. – Вип. 17. – С. 177–183.

161. **Методи** і прийоми виховання мовної особистості учнів у світлі педагогічних ідей І. Огієнка / М. Пентилюк, І. Гайдаєнко, С. Мунтян, Т. Окуневич // Іван Огієнко і сучасна наука та освіта. Серія філологічна. – Кам'янець-Подільський, **2020**. – Вип. 17. – С. 146–153.

162. **Мозолюк О.** Темпоральні словосполучення у філософській містерії "Народження людини" Івана Огієнка / О. Мозолюк // Іван Огієнко і сучасна

наука та освіта. Серія філологічна. – Кам'янець-Подільський, 2020. – Вип. 17. – С. 84–91.

163. **Монастирська Р.** "Закон фемінізації" у мовознавчих працях І. Огієнка / Р. Монастирська // Іван Огієнко і сучасна наука та освіта. Серія філологічна. – Кам'янець-Подільський, 2020. – Вип. 17. – С. 91–96.

164. **Онiкієнко І.** Міфологема вогню в дослідженні дохристиянських вірувань І. Огієнка та її образне втілення в поезії І. Калинця / І. Онiкієнко // Іван Огієнко і сучасна наука та освіта. Серія філологічна. – Кам'янець-Подільський, 2020. – Вип. 17. – С. 184–193.

165. **Осецький Й.** Лексико-семантичні ознаки індоєвропейської етимології архаїчних хоронімів української мови у світлі наукових концепцій Івана Огієнка та філософії мови / Й. Осецький // Іван Огієнко і сучасна наука та освіта. Серія філологічна. – Кам'янець-Подільський, 2020. – Вип. 17. – С. 97–107.

166. **Поліщук С.** Соціалізуючий вплив наукового доробку Івана Огієнка на виховний процес студентської молоді / С. Поліщук // Іван Огієнко і сучасна наука та освіта. Серія філологічна. – Кам'янець-Подільський, 2020. – Вип. 17. – С. 153–159.

167. **Попадинець О.** Інтерпретація історичних постатей у творах Михайла Старицького та Івана Огієнка: типологічний аспект / О. Попадинець, О. Ковальчук // Іван Огієнко і сучасна наука та освіта. Серія філологічна. – Кам'янець-Подільський, 2020. – Вип. 17. – С. 193–201.

168. **Попович А.** Лексична стилістика української мови в рецепції Івана Огієнка / А. Попович // Іван Огієнко і сучасна наука та освіта. Серія філологічна. – Кам'янець-Подільський, 2020. – Вип. 17. – С. 107–113.

169. **Рева Л.** Трансформація досліджень І. Огієнка: історія, культура та традиції стародрукованих книг / Л. Рева // Іван Огієнко і сучасна наука та освіта. Серія філологічна. – Кам'янець-Подільський, 2020. – Вип. 17. – С. 201–211.

170. **Федькова І.** Функційно-стилістичне навантаження порівняльних конструкцій у "Філософських містеріях" Митрополита Іларіона / І. Федькова // Іван Огієнко і сучасна наука та освіта. Серія філологічна. – Кам'янець-Подільський, **2020**. – Вип. 17. – С. 113–118.

171. **Цінько С.** Ідеї Івана Огієнка у формуванні національно-патріотичної особистості майбутнього вчителя словесності / С. Цінько // Іван Огієнко і сучасна наука та освіта. Серія філологічна. – Кам'янець-Подільський, **2020**. – Вип. 17. – С. 160–165.

172. **Шевчук З.** Мовне конструювання епістолярію Івана Огієнка: гендерний аспект / З. Шевчук // Іван Огієнко і сучасна наука та освіта. Серія філологічна. – Кам'янець-Подільський, **2020**. – Вип. 17. – С. 118–125.

173. **Яремчук І.** Особливості мовного стилю Івана Огієнка / І. Яремчук // Іван Огієнко і сучасна наука та освіта. Серія філологічна. – Кам'янець-Подільський, **2020**. – Вип. 17. – С. 125–130.

Оглоблин О.

174. **Турченко Г. О.** Оглоблин про схему історії України ХІХ – початку ХХ ст. : (до 50-річчя творчого заповіту історика) / Г. Турченко, Ф. Турченко // Український історичний журнал. – Київ, **2021**. – № 1 (556). – С. 107–121.

Олійник Я.

175. **[Ярослав Богданович Олійник]** // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Географія. – Київ, **2020**. – С. 5. – Вип. 1/2 (76/77).

Орлюк О.

176. **Стратегія розвитку суддівської освіти** // Слово Національної школи суддів України. – Київ, **2020**. – № 4 (33). – С. 178–179.

18 грудня 2020 року в Києві відбулося засідання Науково-методичної ради Національної школи суддів України, на якому було представлено та обговорено Стратегію розвитку суддівської освіти в Україні на 2021–2025 роки. У засіданні взяла участь в. о. директора Ін-ту права КНУ імені Тараса Шевченка О. Орлюк.

Остроградський М.

177. **Гандзій О.** "Вихованці з класів кидалися в коридори, щоб подивитися на академіка". Михайла Остроградського посадили в тюрму в Парижі за борг у готелі / О. Гандзій // Газета по-українськи. – Київ, 2021. – 23 верес. (№ 38). – С. 19.

Остроградський Михайло Васильович (1801–1861) вважається одним з провідних математиків середини XIX ст. У 2001 році ЮНЕСКО внесла Михайла Васильовича Остроградського до списку видатних математиків світу.

Павлишин В.

178. **Возняк Д. К.** Актуальна книга з історії мінералогії в Україні (відгук на монографію Володимира Павлишина, Ореста Матковського, Станіслава Довгого "Історія мінералогії в Україні від глибокої давнини до 90-х років XX ст." / Д. К. Возняк // Мінералогічний журнал. – Київ, 2021. – Т. 43, № 1. – С. 97–100.

Перепелиця Г.

179. **Ціватий В.** Інституціональна історія, сучасна модель і стратегії розвитку консульської служби України / В. Ціватий // Зовнішні справи. – Київ, 2020. – № 11/12. – С. 44–49. – Рец. на кн.: Консульська служба України: становлення та розвиток / за ред. Г. М. Перепелиці. – Київ : Логос, 2018. – 440 с.

Перетц В.

180. **Наєнко М.** Професору-академіку Володимиру Перетцу – 150 / М. Наєнко // Сві-й-танок. – Київ, 2020. – Вип. 12. – С. 325–326.

181. **Рева Л.** Володимир Перетц і його наукова школа / Л. Рева // Українське літературознавство. – Львів, 2020. – Вип. 85. – С. 94–108.

182. **Шаповал А.** На шляху до Університету св. Володимира в Києві: епістолярний дискурс (до 150-річчя від дня народження В. М. Перетца) / А. Шаповал // Треті києвознавчі читання: історія та етнокультура. – Київ, 2020. – С. 275–280.

Плюйко В.

183. **До 70-річчя** Володимира Андрійовича Плюйка // Ядерна фізика та енергетика. – Київ, 2020. – Т. 21, № 2. – С. 215–216.

Ручка А.

184. **Анатолію** Олександровичу Ручці – 80! // Соціологія: теорія, методи, маркетинг. – Київ, 2020. – № 1. – С. 191–192.

Сагач Г.

185. **Листопад А.** Симфонія краси Галини Сагач (роздуми про книгу Сагач Г. М. Скарби краси. Київ: КВІЦ. 2019. 296 с.) / А. Листопад // Освіта. – Київ, 2021. – 14–21 лип. (№ 27/29). – С. 5.

Сергійчук В.

186. **Тесленко Л.** Робота над помилками. Нові дані втрат Голодомору – 10 млн 500 тис. безневинних жертв – учені та юристи обґрунтували в ході семи комплексних судових експертиз / Л. Тесленко // Україна молода. – Київ, 2021. – 10 верес. (№ 93). – С. 4.

У Будинку профспілок України, що на Майдані Незалежності в Києві, проходив міжнародний форум "Масові штучні голоди: пам'ятаємо, вшановуємо". Як повідомляє кореспондент Укрінформу, у форумі брали участь представники Верховної Ради та уряду, міжнародних, громадських організацій, наукової спільноти, релігійні діячі, лідери суспільної думки України. Мета форуму – вшанувати пам'ять українців, знищених у ХХ ст., актуалізувати обговорення в українському суспільстві та міжнародній спільноті теми Голодомору-геноциду 1932–1933 рр., масових штучних голодів 1921–1923 рр., 1946–1947 рр.; об'єднати суспільство задля поширення правди про злочини, вчинені комуністичним тоталітарним режимом. Згадується професор Київського університету В. Сергійчук.

187. Цивілізаційний поступ від давнини до сьогодення // *Голос України*. – Київ, **2021**. – 21 серп. (№ 159). – С. 6.

В Укрінформі відбулася презентація книжки "Нариси з історії України" В. Сергійчука, завідувача кафедри історії світового українства КНУ імені Тараса Шевченка.

188. Чорна С. Свідки ленінсько-сталінського злочину – поштові марки / С. Чорна // *Голос України*. – Київ, **2021**. – 28 лип. (№ 140). – С. 10.

У Києві відбулася Міжнародна наукова конференція "Перший голодомор українського народу 1921–1923 років, організований російським комуністичним режимом. До 100-річчя вшанування пам'яті жертв трагедії". Учасники конференції у своїх доповідях оприлюднили нові документальні свідчення злочину проти людяності, вчиненого більшовицьким режимом. Як комплексне історичне джерело, що містить візуальну та текстову інформацію про страшну гуманітарну трагедію початку ХХ ст., було розглянуто історію випуску поштово-благодійних марок УСРР "Допомога голодуючим", випущених у 1923 р. В. Сергійчук основною причиною масового штучного голоду в УСРР у 1921–1923 рр. назвав реквізиції владою українського хліба.

Соломаха П.

189. **Професору** Володимиру Андрійовичу Соломасі – 65 років!
/ В. В. Коніщук, І. І. Мойсієнко, Л. Г. Любінська, В. Л. Шевчик
// Агроекологічний журнал. – Київ, 2020. – № 4. – С. 173–174.

З 1994 по 2018 рр. працював на посаді професора кафедри ботаніки у КНУ імені Тараса Шевченка, завідувача цієї самої кафедри (1996–2000 рр.), директора Ботанічного саду імені акад. О. В. Фоміна (2006–2008 рр.).

Ставровський О.

190. **Сторчай О.** З історії вітчизняного музеєзнавства: Музей старожитностей Київського університету св. Володимира періоду завідування Олексія Ставровського (1838–1854) / О. Сторчай // Українське мистецтвознавство: матеріали, дослідження, рецензії. – Київ, 2019. – Вип. 19. – С. 59–76.

Телегін Д.

191. **Науковий** спадок Д. Я. Телегіна // Археологія і давня історія України. – Київ, 2020. – Вип. 4 (37). – С. 16–23.

192. **Пашкевич Г. О.** Сучасний стан археоботанічних досліджень в Україні / Г. О. Пашкевич // Археологія і давня історія України. – Київ, 2020. – Вип. 4 (37). – С. 292–298.

Згадується Д. Я. Телегін, який був ініціатором створення в Інституті археології АН УРСР спорово-пилкової лабораторії, яка би вивчала рештки культурних рослин з археологічних розкопок.

193. **Пустовалов С. Ж.** Від палеоліту до козацької України / С. Ж. Пустовалов, О. М. Титова, І. Д. Потехіна // Археологія і давня історія України. – Київ, 2020. – Вип. 4 (37). – С. 7–15.

Про Дмитра Яковича Телегіна, українського археолога.

Терпиловський Р.

194. **Обломский А. М.** О Терпиловском / А. М. Обломский // In Sclavenia terra. – Київ, 2020. – Вип. 3. – С. 12–16.

195. **Синиця Є. В.** Піт-стоп – 2 : (до 70-річчя Р. В. Терпиловського) / Є. В. Синиця // In Sclavenia terra. – Київ, 2020. – Вип. 3. – С. 7–11.

Туленков М.

196. **Вітаємо** Миколу Васильовича Туленкова з ювілеєм! // Соціологія: теорія, методи, маркетинг. – Київ, 2020. – № 1. – С. 193–194.

Халимоненко Г.

197. **Халимоненко Г.** Гриць Халимоненко: "Я на сто відсотків українець і на сто відсотків грузин!" / Г. Халимоненко; спілкувався Сосо Чочія // Літературна Україна. – Київ, 2021. – 14 серп. (№ 17/18). – С. 6–7.

Відомому сходознавцеві, тюркологу, картвелологу, перекладачеві, докторові філологічних наук, професорові Грицеві Халимоненку нещодавно виповнилося 80 років.

Цицурін Ф.

198. **Дзедман М. І.** До 180-річчя Національного медичного університету імені О. О. Богомольця: засновник Київської школи внутрішньої медицини Федір Степанович Цицурін / М. І. Дзедман // Терапевтика імені професора М. М. Бережницького. – Івано-Франківськ, 2021. – Т. 2, № 2. – С. 71–79.

Ченіга Я.

199. **Bohdanets-Biloskalenko N.** The relevance of Y. F. Chepiha's ideas within the context of the new Ukrainian primary school (to the 145th anniversary of the pedagogue) / N. Bohdanets-Biloskalenko, Т. Havrylenko // Український педагогічний журнал. – Київ, 2020. – № 4. – С. 207–214.

У статті порушується питання актуалізації культурно-освітніх надбань відомого українського вченого-педагога, психолога, громадського діяча початку ХХ століття Я. Ф. Чепіги (1875–1938) в сучасній освіті України.

Хільчевський В.

200. **Забокрицька М. Р.** "Нариси історії гідрохімії в Україні" (2020 р.) – перша монографія про історію гідрохімічних досліджень в Україні. / М. Р. Забокрицька // Гідрологія, гідрохімія і гідроекологія. – Київ, **2020**. – № 3 (58). – С. 112–121. – Рец на кн.: Нариси історії гідрохімії в Україні / В. К. Хільчевський. – Київ : ДІА, 2020. – 136 с.

Шевчук В.

201. **Бацевич Ф.** Лінгвальні аспекти містичного наративу (на матеріалі повісті В. Шевчука "Початок жаху") / Ф. Бацевич // Українське мовознавство. – Київ, **2020**. – Вип. 1 (50). – С. 109–125.

202. **Родик К.** Дім, де народилася сучасна проза / К. Родик // Україна молода. – Київ, **2021**. – 3–4 серп. (№ 78/79). – С. 12.

"Рецензія на роман Валерія Шевчука «Дім на горі». 2017-го видавництво «А-БА-БА-ГА-ЛА-МА-ГА» додрукувало третій наклад роману Валерія Шевчука «Дім на горі». Це переконливе свідчення того, що Валерій Олександрович має чималого читача у сучасних поколіннях (бо старші прочитали роман ще у першовиданні, далекого 1983-го). Саме цей новий читач спонукає видавця постачати до книгарень нові копії – і це при тому, що Шевчукове ім'я практично зникло з інформаційного простору".

Шека В.

203. **Спрямовуючи** силу магнітів // Київський університет. – Київ, **2021**. – (№ 6) : Науковий дайджест. – С. 4.

В авторитетному огляді "Дорожна карта магнетизму", який видає Journal of Physics D: Applied Physics уперше опубліковано роботу українського науковця – проф. ф-ту радіофізики, електроніки та комп'ютерних систем КНУ Д. Шеки.

Шелухин С.

204. **Катола О.** Сергій Шелухин (1864–1938): інтелектуал-державник на службі України / О. Катола // Збірник праць Науково-дослідного інституту пресознавства. – Львів, **2019**. – Вип. 9 (27). – С. 367–375.

Був дійсним членом Київського юридичного товариства при університеті св. Володимира.

Шестопа М.

205. **Скорик М.** "Журналіст мусить бути бійцем, а не лакеєм": принцип публіциста-шістдесятника Матвія Шестопа / М. Скорик // Український інформаційний простір. – Київ, **2020**. – Число 2 (6). – С. 139–150.

Яковенко Ю.

206. **Вітаємо Юрія Івановича Яковенка!** // Соціологія: теорія, методи, маркетинг. – Київ, **2020**. – № 1. – С. 195–196.

Яценко С.

207. **Березовенко А. В.** Погляди професора С. С. Яценка на питання мовних компетентностей юриста / А. В. Березовенко // Юридична Україна. – Київ, **2021**. – № 2 (218). – С. 46–47.

208. **Ковальський В.** Станіслав Яценко – приклад служіння праву та українському народові / В. Ковальський // Юридична Україна. – Київ, **2020**. – № 12 (216). – С. 44.

209. **Пушкар П. В.** Наукова спадщина Станіслава Сергійовича Яценка, англomовне викладання, порівняльне кримінальне право та англomовні наукові

видання (english in the field of criminal law, naukova shkola, Kyiv, 2004)

/ П. В. Пушкар // Юридична Україна. – Київ, **2021**. – № 2 (218). – С. 49–53.

210. **Фесенко Є. В.** Спогади про Станіслава Сергійовича Яценка
/ Є. В. Фесенко // Юридична Україна. – Київ, **2021**. – № 2 (218). – С. 48.

Список джерел, матеріали з яких уміщено в огляді

Агроекологічний журнал. – Київ,

2020. – № 4.

2021. – № 1.

Американська історія та політика. – Київ,

2020. – № 9.

Археологія. – Київ,

2021. – № 1.

Археологія і давня історія України. – Київ,

2020. – Вип. 4 (37).

Біофізичний вісник. – Харків,

2020. – Вип. 43.

Богословський вісник. – Чернівці,

2019. – № 20.

Вісник Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка.

Історичні науки. – Кам'янець-Подільський,

2019. – Вип. 12.

Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

Біологія. – Київ,

2020. – Вип. 3 (82).

Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

Географія. – Київ,

2020. – Вип. 1/2 (76/77).

Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

Історія. – Київ,

2020. – Вип. 2 (145); Вип. 4 (147).

Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

Фізико-математичні науки. – Київ,

- 2020.** – Вип. № ; Вип. № 4.
- Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна.
Філологія. – Харків,
2020. – Вип. 86.
- Газета по-українськи. – Київ,
2021. – 16 верес. (№ 37); 23 верес. (№ 38).
- Гідрологія, гідрохімія і гідроекологія. – Київ,
2020. – № 3 (58).
2021. – № 2 (60).
- Голос України. – Київ,
2021. – 2 лип. (№ 122); 17 лип. (№ 133); 21 лип. (№ 135); 22 лип. (№ 136);
28 лип. (№ 140); 12 серп. (№ 152); 21 серп. (№ 159); 17 верес. (№ 177).
- Дукля. – Пряшів,
2016. – Рік вид. 64, № 5.
- Емінак. – Миколаїв,
2020. – № 4 (32).
- Збірник наукових праць молодих вчених Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. – Кам'янець-Подільський,
2021. – Вип. 12.
- Збірник наукових праць Уманського державного педагогічного університету. – Умань,
2021. – Вип. 2.
- Збірник праць Науково-дослідного інституту пресознавства. – Львів,
2019. – Вип. 9 (27).
- Зовнішні справи. – Київ,
2020. – № 9/10; № 11/12.
- Іван Огієнко і сучасна наука та освіта. – Кам'янець-Подільський,
Серія філологічна. – **2020.** – вип. 17.

- Історія науки і техніки. – Київ,
2020. – Т. 10, вип. 2.
- Київський університет. – Київ,
2021. – Черв. (№ 6) : Науковий дайджест; Верес. (№ 7) : Дайджест.
- Країна знань. – Київ,
2021. – № 6/7 (149).
- Культура і сучасність. – Київ,
2020. – № 1.
- Культура України. – Харків,
2020. – Вип. 69.
- Культура України. – Харків,
2020. – Вип. 70.
- Літературна Україна. – Київ,
2021. – 10 лип. (№ 13/14); 14 серп. (№ 17/18).
- Мінералогічний журнал. – Київ,
2021. – Т. 43, № 1.
- Народна творчість та етнологія. – Київ,
2020. – № 5/6 (387/388).
- Наука та наукознавство. – Київ,
2021. – № 2 (112).
- Наука України у світовому інформаційному просторі. – Київ,
2020. – Вип. 17.
- Науковий вісник Ізмаїльського державного гуманітарного університету. –
Ізмаїл,
Історичні науки. – 2021. – Вип. 50; Вип. 52.
- Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана
Огієнка. – Кам'янець-Подільський,
2020. – Вип. 19, т. 1 : Збірник за підсумками звітної наукової конференції
викладачів, докторантів і аспірантів, 3–4 березня 2020 р; Вип. 19, т. 3 :

- Збірник за підсумками звітної наукової конференції викладачів,
докторантів і аспірантів, 3–4 березня 2020 року.
- Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету. –
Кам'янець-Подільський,
Історичні науки. – **2021.** – Т. 31.
- Освіта. – Київ,
2021. – 2–9 черв. (№ 22/24); 23–30 черв. (№ 25/26); 14–21 лип. (№ 27/29);
- Освіта України. – Київ,
2021. – 28 черв. (№ 24/25); 12 лип. (№ 26/27); 9 серп. (№ 30/31); 23 серп.
(№ 32/33); 13 верес. (№ 35).
- Право України. – Київ,
2021. – № 3.
- Право України. – Київ,
2021. – № 4.
- Проблеми дидактики історії. – Кам'янець-Подільський,
2020. – Вип. 11.
- Проблеми історії країн Центральної та Східної Європи. – Кам'янець-
Подільський,
2020. – Вип. 8.
- Світ. – Київ,
2021. – Черв. (№ 21/22).
- Слов'янський світ. – Київ,
2019. – Вип. 18 : До 12 міжнародного з'їзду славістів (Париж 2023 р.).
- Слово і час. – Київ,
2020. – № 3 (711).
- Слово Національної школи суддів України. – Київ,
2020. – № 4 (33).
- Слово Просвіти. – Київ,
2021. – 1–7 лип. (№ 26); 19–31 серп. (№ 33–34); 23–29 верес. (№ 38).

- Софія. – Київ,
2020. – № 1 (15).
- Соціологія: теорія, методи, маркетинг. – Київ,
2020. – № 1
- Соціум. Документ. Комунікація. Історичні науки – Переяслав,
2020. – Вип. 10.
- Сумська старовина : історія, джерелознавство, краєзнавство. – Суми,
2020. – № 57.
- Сумський історико-архівний журнал. – Суми,
2020. – № 35.
- Терапевтика імені професора М. М. Бережницького. – Івано-Франківськ,
2021. – Т. 2, № 2.
- Технологія і техніка друкарства. – Київ,
2020. – Вип. 1/2 (67/68).
- Треті киевознавчі читання: історія та етнокультура. – Київ,
2020.
- Україна молода. – Київ,
2021. – 9 лип. (№ 68); 3–4 серп. (№ 78/79); 10 верес. (№ 93).
- Українська літературна газета. – Вишгород,
2021. – 18 черв. (№ 12); 27 серп. (№ 17).
- Українська мова. – Київ,
2021. – № 1 (77).
- Українська мова і література в школах України. – Київ,
2021. – № 4 (215).
- Українська мова і література в школі . – Київ,
2021. – № 4 (157).
- Українська мова та література. – Київ,
2021. – № 7/8 : Панорама творчих уроків 2021: дистанційний виклик.
- Українське літературознавство. – Львів,

- 2020.** – Вип. 85.
- Українське мистецтвознавство: матеріали, дослідження, рецензії. – Київ,
2019. – Вип. 19.
- Українське мовознавство. – Київ,
2020. – Вип. 1 (50).
- Український інформаційний простір. – Київ,
2020. – Число 2 (6).
- Український історичний журнал. – Київ,
2021. – № 1 (556).
- Український науково-медичний молодіжний журнал. – Київ,
2021. – № 2 (124); № 3 (117).
- Український педагогічний журнал. – Київ,
2020. – № 4.
- Український соціум. – Київ,
2021. – № 2 (77).
- Український часопис міжнародного права. – Київ,
2020. – № 1.
- Українські культурологічні студії. – Київ,
2020. – № 2 (7).
- Урядовий кур'єр. – Київ,
2021. – 27 лип. (№ 143); 21 серп. (№ 162); 31 серп. (№ 166).
- Фізична географія та геоморфологія. – Київ,
2020. – Вип. 1/2 (99/100).
- Юридична газета. – Київ,
2021. – 14 верес. (№ 17).
- Юридична практика. – Київ,
2021. – 7 верес. (№ 35/36) : Захист бізнесу.
- Юридична Україна. – Київ,
2020. – № 12 (216);

2021. – № 2 (218).

Ядерна фізика та енергетика. – Київ,

2020. – Т. 21, № 2; Т. 21, № 3.

Ars Linguodidacticae. – Київ,

2019. – Вип. 4 (2–2019).

In Sclavenia terra. – Київ,

2020. – Вип. 3.

Totallogy – XXI. Постнекласичні дослідження. – Київ,

2019. – Вип. 36.

Іменний покажчик

- Адамська І. Г. 75
Антоненко В. (87)
Антонович В. Б. (75)
Артюхова А. (117)
Аушев В. (88)
Афанасьєва К. 50, (52)
Бабак С. 2
Бабенко С. С. (38)
Багалій Д. І. (74), (85)
Бартошко С. 113
Бацевич Ф. 201
Бацманова Л. 68
Бевзенко В. (89)
Березовенко А. В. 207
Берест В. П. 53
Бех П. О. (90)
Бец В. О. (76)
Білецький О. (81), (91–92)
Білик Г. М. (120)
Білодід І. К. (93)
Білоусова Т. 150
Білявський Ю. (56)
Богданов С. М. (94)
Бойко А. Л. (95–96)
Болкотун З. А. 106
Бондаренко І. (97)
Борзенко О. І. 128
Бородін В. (48)
Бошков В. І. (86)
Бугров В. 3, (17, (21), (33), (42), (44), (60–62)
Булатов М. (84), (98)
Вавринюк Т. 151
Вальтер О. П. (76)
Василенко Д. П. 103
Василик О. І. 124
Велентейчик Т. М. 111
Венедіктова І. (44)
Вербовий М. 152
Вернадський В. І. (99)
Вернигора Н. М. (82)
Верстюк В. В. 129–130
Вертій О. 120
Власенко Л. М. (120)
Возняк Д. К. 178
Габор В. 97
Гавловська Т. 153
Гаврилишин Б. (31)
Гайдаєнко І. 161
Галич О. 118
Гандзій О. 177
Ганицький І. (65)
Гермайзе О. (100)

Гнатовський М. (101)
Гогоцький С. С. (79)
Гожик А. (21)
Голіков О. С. 38
Головай І. 57, (58)
Гончар Б. М. (102)
Гончарова Т. В.
Горбачик А. П. (38)
Горблянський Ю. 136
Граве Д. О. (74)
Грушевський М. (103–105)
Губерський Л. В. (62), (80), (106–107)
Гудима Н. 154
Данильченко О. С. (108)
Дарчук Н. (109)
Дашкевич М. П. (75)
Дворницька Н. 155
Дешко Л. М. (2)
Дзевульська І. (76)
Дземан М. І. 198
Дзюбак Н. 156
Дідусенко Г. А. (120)
Діковська І. (110)
Добржанська О. (42), (56), (61) ●
Добров Г. М. (111)
Довбня Л. 93
Довгий С. 178 ●

Довнар-Запольський М. (112)
Драгоманов М. (113–116)
Дроздовський Д. 147
Дубенко Д. 64
Дутко О. М. 131
Ернст Ф. (117)
Єгорова Т. М. 99
Єфремов С. (118)
Жолос О.В. 53
Забокрицька М. Р. 200
Завальнюк О. М. 65
Залізник Л. (119)
Зеленська Т. І. (120)
Зеньківський В. (65)
Зеров М. (120)
Зразюк З. 66–67
Зубченко В. (60)
Іванішев М. Д. (121)
Калинець І. (164)
Каніщева В. М. 106
Караман С. 58
Касьянова О. 47
Катола О. 204
Кизим М. (18)
Кирилюк Ф. (62)
Кінзерський Д. (59)
Ковальський В. 208
Ковальчук О. 76, 167

Козаченко А. В. 122
Козаченко Ю. В. (122–124)
Козлов М. І. (76)
Колежук О. К. (125)
Коломийцева В. 141
Коломоєць Т. 89
Комаров І. (126)
Конверський А. (42)
Коніщук В. В. 189
Кононенко О. (17)
Копійка В. (80)
Копнін П. В. (84)
Корольов І. Р. (127)
Косовець О. О. (77)
Костенко О. 69, 94
Костомаров М. (128–134)
Кочур Г. (81)
Красюк О. 114
Кримський А. (74, (135–137)
Кулик Н. 138
Куліш П. (134)
Лазер-Паньків О. 7
Лашкарьов П. О. (75)
Лебідь-Гребенюк Є. 48
Лещенко Л. О. 82
Листопад А. 185
Ліпінський В. 77
Лобода А. (138)
Лукашенко О. (4)
Лучицький І. (83)
Лущик С. (60–61)
Любінська Л. Г. 189
Ляпіна О. 70
Максимович М. (139)
Малиш О. М. (120)
Марчук О. І. 157–158
Масенко Л. (140)
Матківська Р. 76
Мацибок-Стародуб Н. 31, 32, 61
Мацюк Г. 159
Мацько О. М. (141)
Машевський О. 34, 102, (178)
Медвідь Ф. 78
Мельник Н. 160
Мельниченко В. 104
Митропольський Ю. О. (142)
Михайлюк П. (143)
Міліневський Г. (144)
Мішура Ю. С. (124)
Могильний Л. 100
Мозолюк О. 162
Мойсієнко І. І. 189
Моклячук М. П. (124)
Мокроусова О. 71
Молочко М. А. 8
Монастирська Р. 163
Мороз О. Ф. 53

Мосенкіс Ю. Л. (145)
Мунтян С. 161
Мусієнко М. 68
Мушкетик Л. Г. (146)
Наєнко М. 91, 137
Наливайко Д. С. (149)
Нападиста В. Г. 79
Недзельська В. 62
Обломский А. М. 194
Огієнко І. (150–173)
Оглоблин О. П. (86), (174)
Окуневич Т. 161
Олійник Я. Б. (175)
Онiкiєнко І. 164
Орлова Н. 132
Орлюк О. (44), (176)
Осадчий В. І. (77)
Осецький Й. 165
Остапченко Л. (21), 68
Остапюк Л. 76
Остроградський М. В. 177
Отрошенко В. В. 119
Павлишин В. (178)
Палладін О. В. (85)
Пашкевич Г. О. 192
Пашко А. О. 123
Пентилюк М. 161
Перепелиця Г. М. (80), (179)
Перестюк М. О. 124
Перетц В. М. (180–182)
Петренко А. 40
Петренко-Лисак А. О. (38)
Плюйко В. (183)
Поліщук С. 166
Попадинець О. 167
Попович А. 168
Попович М. В. (82)
Попович О. С. 111
Потехіна І. Д. 193
Принь О. В. 117
Присяжнюк Л. 76
Проценко О. В. (82)
Пустовалов С. Ж. 193
Пушкар П. В. 209
Радчук В. 81
Рева Л. 169, 181
Родик К. 202
Розора І. В. 124
Роман М. 148
Руда О. Г. 92, 140
Руда Т. 92
Ручка А. (184)
Сагач Г. (185)
Сакаль-Лісниченко Л. 12
Саленко І. (21)
Сахно Л. М. 124

Селіванов А. (46)
Сербін О. (60–61)
Сергійчук В. 35, (186–188)
Синиця Є. В. 195
Синицька А. 76
Сіропол В. 69, (94)
Скорик М. 205
Скрипник Н. 54
Смирнова К. 13, (20–21), (42)
Смілянська А. 27
Смокович М. 89
Соболевський О. І. (75)
Сокурянська Л. Г. 38
Соломаха П. (189)
Сорока Ю. Г. 38
Ставровський О. (190)
Стасюк О. О. 82
Степанець І. (31)
Стефаніс Ф. А. (76)
Сторчай О. 190
Струтинська Н. Ю. (2)
Сухачов О. (17)
Табачковський В. Г. (84)
Тарасенко О. 83
Твердохліб А. 78
Телегіна Д. Я. (191–193)
Терес Н. 22
Терпиловський М. (194–195)
Тесленко Л. 186
Титова О. М. 193
Тихомиров М. А. (76)
Тищенко К. (81)
Толстанова Г. (60–61)
Трубчанінов С. В. 139
Туган-Барановський М. (65)
Туленков М. 196
Турченко Г. 174
Турченко Ф. 174
Ульяновський В. І. (86)
Урбанський М. 78
Файда О. 133
Федорова М. А. (120)
Федорук О. О. 134
Федькова І. 170
Фесенко Є. В. 210
Халимоненко Г. (197)
Хільчевський В. К. 73, (200)
Хоменко В. 105
Цицурін Ф. С. (198)
Ціватий В. Г. (80, (82), 179)
Цінько С. 171
Челпанов Г. І. (79)
Чепіга Я. Ф. 199
Черкасець О. 15

Чорна С. 188
Чуйко Н. В. 84
Чуткий А. 112
Шаповал А. 182
Шевченко В. Е. 16
Шевчик В. Л. 189
Шевчук В. (201–202)
Шевчук З. 172
Шевчук І. 115
Шейко В. М. 74, 85
Шека Д. (203)
Шелухин С. (204)
Шестопал М. (205)
Шинкарук В. І. (84)
Шишманова І. 116
Шмигевський М. В. 142
Щербанюк О. 46
Щербань М. 86
Якімова А. М. 116
Яковенко Ю. (206)
Ямненко Р. Є. 124
Янчишин А. 76
Яремчук І. 173
Ярмоліцька Н. В. 87
Яценко С. С. (207–210)
Bohdanets-Biloskalenko N. 199
Grechenko V. 121
Navrylenko T. 199